

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 54. No. 161.
1939. július 20., csütörtök.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietară: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Arad Közlöny, Inreg. in Reg. Publ. Periodice sub No. 10/1—1938, Trib. Arad.

Idegek háboruja

Olaszország az elmúlt csütörtökön a francia kormányhoz intézett jegyzékében erőteljes hangon tiltakozott az alexandrettei szandzsák elcsatolása ellen. Az olasz jegyzék szerint a június 23-iki francia-török egyezmény nemzetközi jogellenes cselekmény és Franciaország durván szembehelyezkedett az erkölcsi szabályokkal azért, hogy Törökország barátságát megvásárolja. Nem tudjuk eldönteni, hogy Franciaország a Törökországgal kötött szerződéssel milyen mértékben eított csorbát a nemzetközi jogon és a politikai erkölcsön, angy bizonyos, hogy a szandzsák átengedése igen érzékenyen érinti Olaszországot. Miért? Ez nem szorul hosszadalmasabb magyarázatra, csak egy pillantást kell vetnünk a térképre.

Az ugynevezett alexandrettei szandzsák (törökül: Hatay; Antiochiának a Selucidák egykori híres fővárosának környékét foglalja magában. A süni népességű (400 ezer lakossal bíró) tartomány stratégiai szempontból fontos Törökországra, nézve; Törökország a Földközi-tenger öbölét kiépítheti erős támaszponttá s ur lehet a partvidéken egészen Szuezig s összeszövetkezve Egyiptommal, elzárhat mindenkit Szíriától és Palesztinától. Ugyanakkor a júniusi szerződés megszállította és elmélyítette a török és francia barátságát. A három héttel ezelőtt megkötött angol-török biztonsági paktum ily módon hármas egyezményé bővült ki. Mindehhez hozzá kell most vennünk, hogy a Földközi-tenger másik szöglete Egyiptom, melyet Törökországgal barátságai. Nagy-Britanniával barátsági és szövetségi szerződés kapcsol össze. Törökország és Egyiptom 1937-ben szerződést kötöttek, amelyben többek között „a megzavarhatatlan békét, a hit és örök barátságot” hangsúlyozzák s hogy ez nem üres ígért, mutatja Yehia egyiptomi külügyminiszter nemrég történt ankarai látogatása. Tagadhatatlan, hogy a Földközi-tenger keleti részén, Kis-Ázsia partjain, sőt az egész innenső Ázsiában megszállt az angol és francia befolyás. Egyiptom nemcsak Törökországgal van jó viszonyban, hanem a Saadabadban megkötött naktum értelmében még három előázsiai országgal: Irakkal, Perzsiával és Afganisztánnal.

A francia-török közeledés nem a mostani helyzet következménye. Már Atatürk Kemál francia barátát külpolitikát folytatott. A békekötések után a török köztársaság első szövetségese az orosz szovjet volt, az első barátja a nyugati hatalmak közül Franciaország. A Görögországgal vívott nagy harcban a francia kormány Törökország mellé állt s Ankarába küldte Franklin-Bouillon s később a lausannei konferencián a török köztársaság nem ért volna el olyan sikert, ha nem támogatja a barátja Franciaország. Az Angolországgal való viszony sokáig feszült volt; a törökök sokáig nem tudták elfelejteni azt, hogy a mossuli petróleummezőket Anglia miatt vesztették el, de a két ország viszonya az utóbbi esztendőben lassanként megjavult.

Az angol-francia-török szövetség létrejvetelére döntőleg hatott néhány hónappal ezelőtt egy váratlan esemény: az olasz szuverenitás kiterjesztése Albániára. Az „Ankara” című török újság akkoriban azt írta, hogy „Albánia elfoglalása további lépés az általános háborúhoz, melynek előjelei mind fenyegetőbben mutatkoznak a látóhatáron”. Ez természetesen tuzás volt ebben a formában. Még egy lehetetlenebb hírt terjesztettek akkoriban Albánia megszállásával kapcsolatban, azt, hogy Németország és Olaszország hamarosan óriási hadiakciót kezdenek: az olaszok Egyiptomot támadják meg Libia felől, a németek áttörve Jugoszlávián, Görögországon és Törökországon, meg sem állnak az iraki kőolajmezőkhöz. Mondanunk sem kell, hogy az egész fantázia terméke. A nemzetközi politika eseményeinek elfo-

Nem enyhült és nem súlyosodott a világpolitikai válság

Az események fejlődése azonban nem állott meg és a szembenálló hatalmi csoportok minden erejükkel felkészülnek a döntésre

Munkában a külügyi hivatalok

A világpolitika válsága csak látszólagosan rögződött, az események tovább alakulnak, a válság kifejlődése kétségtelenül utban van. A legderültebbek sem mondhatják azt, hogy Danzig nagy kérdése lekerült a napirendről és a még megoldatlan nehézségeket már új feszültség tetőzi: a Távolkeleten mindjobban szaporodnak a surlódási felületek. Az angol-japán tanácskozások még meg se kezdtek és máris megmutatkoznak a jelenlegi helyzet mértékével felbecsülve, átláthatatlannak látszó akadályok. A japán haderő folytatja erőteljes intézkedéseit, amelyek most már nyilvánvalóan nemcsak Kína, de a Távolkeleten érdekelt valamennyi hatalom ellen irányulnak. Ugyanekkor a sachalini olajforrások miatt éles összetűzés keletkezett a moszkvai és tokiói kormányok között. Ugy látszik, a kőolaj drágább folyadék, mint az embervér, mert ami a mandzsu-mongol határon történt fegyveres összetűzés alkalmával elmaradt, most bekövetkezni látszik: a szovjetkormány megszorító intézkedései miatt Tokió állítólag szakítani készül nagy ellenlábásával, az orosz birodalommal. Közben Európában folyik a diplomáciai taktikázás, az ellenlábás hatalmi csoportok külpolitikája mindent elkövet hogy a még nem teljesen nyílt állásfoglalású országokat a maga számára nyerve meg.

Hitler danzigi elnöksége „fantázia szüleménye”

Berlin. (Rador.) A Danziger Vorposten a külföldi sajtóban megjelent híreket, amelyek szerint lehetségesnek tartják, hogy Hitler kancellárt Danzig elnökévé válasszák meg, „fantázia szüleményének” nevezi. A lap még hozzátéveszi, hogy a német birodalom minden engedményt visszautasít Danziggal kapcsolatban.

Riasztó hírek Danzig körül a francia sajtóban

Páris. A Berlinből és Rómából érkezett hírekre válaszolva a párisi sajtó egybehangzóan megállapítja, hogy a danzigi kérdéssel kapcsolatos tárgyalásokról szóló híradás nem egyébb, mint a német kormány taktikájának megnyilvánulása, amellyel hadat üzennek a demokráta államok idegzetének. A Populaire biztos forrásból szerzett értesülés alapján arról számol be, hogy egész Németország területén, de különösen a Rajna-mentén napról-napra több tartalékos hírvak be. Az Ordre azt írja, hogy ugyanugy, mint ahogy a szudetakérdés csak kuliszája volt Csehszlovákia teljes feldarabolásának, ugy a danzigi kérdés csak kuliszája szeretne lenni a lengyel köztársaság szétdarabolásának. Az Epoque azt írja, hogy a derültség egyáltalában nem igazolt, mert a danzigi kérdés most is változatlanul ugyanolyan súlyos, mint volt ezelőtt.

Az Express Poranny foglalkozik IRONSIDE angol tábornok varsói tanácskozásaival és megállapítja, hogy most megvalósulásra kerül a Pilsudski marsall által elképzelt lengyel-francia-angol védelmi háromszög.

A Figaro londoni levelezője arról számol be, hogy Angliába megbízható hírek érkeztek Németország katonai készülődéseiről. A tartalékosok rohamos behívása azt célozza, hogy a német birodalom augusztus 15-ig ugyanolyan hadikészültségben álljon, mint az elmúlt esztendőben. Ennek a célkitűzésnek megfelelően a birodalom egész területén folynak a behívá-

sok. Azokat a német forrásból származó híreket viszont nem erősítették meg, hogy német vezérkari tisztek repülőgépen Moszkvába utaztak. (Rador.)

Ironsides angol tábornok varsói látogatása

Varsó. Moscicky lengyel köztársasági elnök szerda délelőtt kihallgatáson fogadta Ironside tábornokot, az angol tengerentúli haderő főparancsnokát. Ezt követően villásreggelit adott a tábornok tiszteletére, melyen megjelent Rvdz Smigly tábrnagy, a lengyel hadügyminiszter, a lengyel hadsereg vezérkari főnöke, valamint Beck külügyminiszter.

Svéd- és Finnország megvédi semlegességét

Stockholmból jelentik: A svéd lapokban egyre több hang szólal meg ama felfogás mellett, hogy az angol fáradozások a szovjet megnyerésére, veszedelmet jelentenek az északi államok semlegességére és elsősorban azt teszik szükségessé, hogy az északi országok Finnországgal összekötötést tartsanak fenn. Az egyik stockholmi lap szerint Svédországnak is nyugtalansággal kell látnia, hogy a nagyhatalmak egyik tömbje éket akar verni a semlegesek blokkjának két északi állama közé. Fenyegetésekkel, vagy erőszakkal — ugymond — hadszíntérré változtani Északkeurópát költséges és merész vállalkozás volna.

Egy másik svéd lap szerint lehetetlen, hogy

gulatlan szemléltetője annyit meg fog állapítani, hogy az angol és francia diplomácia Törökország megnyerésével jelentékeny sikert aratott.

A Danzig miatt kitört válság némileg enyhült, ez tagadhatatlan, de túloptimisztikus szemlélet volna az, amely egy általános, kielégítő enyhülést látja. Angolország és Németország mintha napról-napra távolodnának egymástól. Nagy-Britannia mintha ismét kibékíthetetlen ellenfelet látna Németországban és ismét kísért a Napoleon idejéből való dogma, amely szerint Anglia a kon-

tinensen tulnyomó s fölényben lévő nagyhatalmat nem türhet. Németország a Barbarossák óta nem volt olyan nagy és sohasem volt olyan egyseges, mint ma s Anglia attól fél, hogy döntő fölényre tesz szert a kontinensen, főleg amióta fegyveres szövetség kapcsolja össze Olaszországgal. A helyzetet legjobban egy francia szociológus megállapítása jellemzi. Új, eddig ismeretlen fajta háború keletkezett: a gazdasági és idegjelölés háboruja, nyílt csaták és megüzent szakítás nélkül.

az északi államok elismerik azt az alapelvet, hogy semlegességüket a nagyhatalmaknak kell megvédeni. Ez a semlegességi politikának megadná a halálos döntést. A semlegesség megőrzése

sének szándéka Svédországban és Finnországban erősebb, mint bármikor és a két ország kész arra, hogy megóvja semlegességét.

Az angol hadfelszerelés eseményei

London. Az angol király és királyné augusztus elején megemlékeztek az angol védelmi hajóhad egységeit, majd pedig augusztus 6-án részt vesznek Anglia leghatalmasabb csatahajójának vízrebocsajtási ünnepségén.

Az angol vezérkari főnök és a hadügyi államtitkár ma Londonból repülőgépen szemlét utaztak. Utjuk során megvizsgálják az Anglia keleti partjain létesített hadiraktárakat.

Haifa. (Rador.) Tegnap eltávozott az első katonai osztag, amelynek utiránya Egyiptom. Ez a katonai osztag kilenc hónapon keresztül állomásozott Palesztinában.

Páris. (Rador.) Kedden ismét nagyszámú angol bombavető repülőgép szállt el francia terület felett és Páris is megjárta.

Az angol kormány ma délelőtt tartotta meg szokásos heti minisztertanácsát, amelyen megtárgyalták azt a törvényjavaslatot, amely az angol rendőrség hatáskörét kibővíti. Mint ismeretes, erre az ir. terroristák merénylet-sorozata adott okot. A törvényjavaslatot még ma délután benyújtják az alsóházba tárgyalás céljából. A minisztertanács megvizsgálta Craige tokiói angol nagykövét jelentését és ezután meghallgatta Halifax lord külügyminiszter beszámolóját a tokiói tanácskozásokról. A napirenden szerepelt még a moszkvai tárgyalások anyaga és a menekültügy helyzetének megvizsgálása is.

Kinghall, a német nép „közellensége”

A Völkische Beobachter cikksorozatában foglalkozik Kinghall angol kapitány multival s megállapítja, hogy mindenkor fanatikus ellensége volt a német népnek. Rádióelőadásában mindenkor megrágalmazta Németországot és egy időben felsőbb utasításra nem engedték a mikrofonhoz sem. A német lap megállapítja, hogy Kinghall kapitány volt az első, aki a bekerítési politika megkezdését szorgalmazta és aki a legélesebb bírálót gyakorolta az Anschluss felett. A Völkischer Beobachter azzal fejezi be cikkét, hogy „csak egy szélhámos és erkölcsstelen ember képes arra, hogy ilyen gyerekes vádakkal próbálkozzék a német népet elszakítani kormányától.” (Rador.)

London javaslatát a Dél-tirolból kiutasított külföldiek ügyének rendezésére

Róma. A római angol nagykövét hétfőn Bastianini olasz külügyi államtitkárnál javaslatokat terjesztett elő a Dél-tirolból kiutasított angolok ügyében. Az államtitkár a nagykövét javaslatait rendkívül barátságosan fogadta.

Női munkaerők a német munkáshány pótlására

Berlin. (Rador.) Tekintettel a nagy munkásnyárra, a német hatóságok azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy azokban az üzemekben, ahol kereszülvihető, női munkásokkal pótolják a hiányzó férfi munkaerőket, jóllehet ez ellentétben áll a nemzeti szocialista alapelvvel, amely szerint a nőknek a családi életnek kell szentelniük magukat.

A Balkán-szövetség ragaszkodik függetlenségéhez

Athén. (Rador.) VUCEVICI Jugoszlávia újonnan kinevezett athéni meghatalmazott minisztere bemutatta megbízólevelét a görög uralkodónak, majd az alábbi nyilatkozatot tette a görög sajtó képviselői előtt:

— Jugoszlávia és Görögország továbbra is építő politikát követnek a Balkán-szövetség keretein belül. A mi véleményünk szerint a Balkán-szövetségnek teljesen függetlennek kell maradnia elhatározásaiban és egyetlen célkitűzése kell, hogy legyen: együttesen megvédeni a Balkán-szövetség államainak függetlenségét és szabadságát, valamint a Balkán békejét.

Kémelhárító egyezmény Anglia, Franciaország és az amerikai Egyesült-Államok között

A francia, angol és amerikai kormányok között egyezmény jött létre, amely szerint a három állam kicseréli egymással a kémke-

déssel kapcsolatban tudomásukra jutott adatokat.

Az egyezményre a legutóbbi franciaországi kémkedési botrány szolgáltatott indítékot. Hivatalos közlés szerint Európában és Amerikában mintegy ötezer kém és kémnő működik.

Az Egyesült-Államok tengerészeti hivatala közleményt adott ki, amelyben Amerika legújabb hadihajóépítési programját ismerteti. Eszerint

egymillárd dollárral számols 35-45 ezer tonnas csatahajó van építés alatt.

Hír szerint azonban ez a program csak elenyésző része az Egyesült-Államok tengeri fegyverkezésével kapcsolatos terveknek. A tengeré-

A francia kormány újabb erőfeszítése a moszkvai tárgyalások sikere érdekében

Páris. A mai párisi sajtó már csak igen csekély figyelmet szentel a moszkvai tárgyalásoknak. A Jour szerint Molotov külügyi népbiztos, valamint a francia és angol nagykövetek legutóbbi találkozásának lefolyása arra enged következtetni, hogy

a két fél álláspontja áthidalhatatlan.

Az Oeuvre azt írja, hogy Molotov, aki Anglia engedményeit nem tartja kielégítőnek, szombaton valószínűleg négy heti szabadságra elutazik a Kaukázusba. Politikai körökben úgy tudják, hogy

Corbin londoni francia nagykövét újabb utasítást kapott Párisból, az angol külügyi hivatalban történő közbenjárásra, hogy az

Roosevelt aggódik az európai helyzet miatt

Newyork. (Rador.) A Newyork Herald Tribune jelenti, hogy a Fehér Házban megtartott rendkívüli értekezleten

Roosevelt köztársasági elnök aggodalmát fejezte ki az európai helyzettel kapcsolatban. Roosevelt kijelentette, hogy az európai helyzet sokkal veszedelemesebb, mint azt általában hiszik.

Az amerikai elnök szerint Németország háborút kezdeményezhet egy nap, egy hét, vagy egy hónap múlva. Epen ezért, — jelentette ki az elnök — elengedhetetlenül szükséges a semlegességi törvény módosítása, olyképen, hogy nagyobb hatáskört nyerjen a külpolitikai ügyek irányításában. Amennyiben a kongresszus a semlegességi törvény módosításának kérdését annak megoldása nélkül elhalasztaná, kiteszi magát annak a veszélynek, hogy ha a nyár folyamán Európában háború törne ki, úgy rendkívüli ülésre Washingtonban kellene összehívni a kongresszus tagjait.

Roosevelt elnök közölte ezután a szenátorokkal azokat az Európából érkezett legújabb értesüléseket, amelyeket az Egyesült-Államok európai nagykövetei juttattak el az elnökhöz. Legelőször Davis brüsszeli amerikai nagykövét jelentését olvasta fel. Davis jelentésében hangsúlyozta, hogy szükségesnek tartja az embargo megszüntetését és Amerikának vissza kell térnie történelmi politikájához.

A japán hadvezetőség ragaszkodik a háború folytatásához

Tokió. Az itteni angol nagykövét szerdán reggel ismét felkereste Arita japán külügyminiszter. Mint ismeretes az angol-japán tárgyalásoknak érdemben való megindítására a japán kormány azt a feltételt tűzte ki, hogy a tiencsini helyzet megvizsgálása előtt előbb az általános helyzetet vegyék tárgyalás alá. Az általános helyzet megvitatása során ugyanis

Japán azt kívánja az angol birodalomtól, hogy változtassa meg távolkeleti politikáját.

Hír szerint a megbeszélések Arita külügyminiszternél délelőtt 9 órától déli 12 óra 15 percig tartottak. Craige angol nagykövét előadta kormánya álláspontját, majd utána a japán külügyminiszter körvonalozta a japán kormány álláspontját.

Bár az angol nagykövét hangsúlyozta kormánya szilárd magatartását, a japán hatóságok kedvező magatartását hajlandó volt békülékénységgel viszonyozni.

Forró homlokának izzó verejtéke...

természetes tünet. mert az emberi szervezet működésének elmaradhatatlan folyamata. Minden kultúrembernek kötelessége azonban az izzadság kellemetlen szagát, valamint ennek káros kihatásait a bőrre, elkerülni, hogy még a legforróbb nyári napokon is ánoitan jelenhessék meg a társaságban és munkaképes maradjon. Mivel a bőrnek egyedüli hatásos gyógyszere a tej, az izzadság kezelése terén is csak a tiszta tejből előállított szintelen és szagtalan Hidro-Milkuderm krémmel lehet felülmulthatatlan eredményeket elérni. Kezdetben naponta, később egyszer, kétszer hetenként kell az izzadó testrészeket kevés krémmel bedörzsölni. Nem ingerli a bőrt és azonnal radikálisan megszünteti a kellemetlen izzadságszagot. A Hidro-Milkuderm tubusokban kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

zeti minisztérium további egymillió 600 millió dollár összegű hitelt fog kérni a parlamenttől hadihajók építésére.

angol kormányt újabb engedmények adására bírja rá, mert Molotov elutazása előtt nyélbe akarták ütni az egyezményt.

A kommunista Humanité az aláírás emaradásáért a londoni és párisi celszövevényeket okolja.

Lebrun francia köztársasági elnök váratlan látogatása Belgiumban

Páris. Lebrun, a francia köztársaság elnöke ma délelőtt egy kiállítás megtekintésére Liegebe érkezett. A köztársasági elnököt a pálvaudvaron Lipót belga király fogadta, majd a kiállítás megtekintése után a király villásreggelt adott a köztársasági elnök tiszteletére. Lebrun elnök ma este visszatért Párisba.

Washingon. Miután Rooseveltnek nem sikerült elérnie, hogy a szenátusi ülészek befejezése előtt vegyék tárgyalás alá a semlegességi törvény módosítását, elhatározta, hogy előadás-sorozatban fogja felhívni a figyelmet ennek fontosságára. Az előadások a közeljövőben megkezdődnek.

Szigeteket kíván Amerika a Panama-osatorna környékén

Washington. (Rador.) HINDLEN amerikai szenátor szenzációs bejelentést tett a szenátus legutóbbi ülésén. Javasolta, hogy az Egyesült-Államok 1500 kilométer körzetben vásároljanak meg minden szigetet a Panama-osatorna környékén. Ezenkívül indítványozta, hogy Franciaország és Anglia hadladósságalk törlesztésére bizonyos szigeteket adjanak át.

Kedden egy amerikai katonai légitársaság körrelt lövésrőnt kezdeményezett, amely több hétig fog tartani. A légitársaság felkeresi a kisebb központokat és mindenütt mutatványokat fog végezni.

A lazz úgy tudják, hogy a Tokióban tegnap megtartott minisztertanácsot a hadügyminisztérium kívánságára hívták össze.

Ugyanis a hadsereg ragaszkodik a háború folytatásához és ahhoz, hogy az európai kérdések tekintetében a kormány mielőbb hozza meg a döntést.

A tokiói lapok a délelőtti megbeszélésekkel kapcsolatban annak a nézetüknek adnak kifejezést, hogy eddig nem jött létre megegyezés a tárgyalások kiindulási pontja tekintetében.

Tokió. A kínai vizeken lévő japán tengeri hajóhad főparancsnoka rendeletet adott ki, amely szerint a kínai Hopet tartományban lévő idegen hadihajóknak és kereskedelmi gőzösöknek, valamint az idegen állampolgárságú lakosoknak szombat délig el kell hagyni ezt a területet.

Kialakult már Hitler terve Danzig sorsának eldöntésére

Már kész az a három törvény, mely kimondja Danzig csatlakozását a német birodalomhoz — Geneviéve Tabouis francia újságíró cikke

Németország számít arra, hogy nem sikerül az angol—orosz paktum

Páris. Párisban még él egy kevés reménye annak, hogy az orosz—angol—francia hármasszerződés mégis létrejön.

A legutóbbi időkig Oroszország a legjobb viszonyban volt a balti államokkal, de az a meg nem támadási szerződés, amelyet ezek az államok Németországgal aláírtak, valamint az a lehetőség, hogy Rigában (Lettország fővárosában) németbarát kormány kerülhet uralomra, arra bírták a Kremlt, hogy akciósabadságát legalábbis a háboru elején megőrizze.

Tekintve, hogy így állnak a dolgok, az oroszok nem akarnak többé a „semmiért harcolni.” Meg akarják szerezni ugyanazokat az előnyöket, amelyet a cárok bírtak a Balti tenger vidékén és úgy találják, hogy Oroszország helye a balti nap alatt túl kicsi.

Múlt pénteken, mikor Hitler Obersalzbergbe utazott szabadságra, kijelentette a nagyvezérkar tagjai előtt, hogy bizonyos abban, hogy legkésőbb augusztus végére megtörténik Danzig bekebelezése, még pedig anélkül, hogy különösebb megrázkódtatásokat idézne elő Európában, vagy súlyosabb összeütközésre kerülne sor a lengyelekkel.

Hitler még augusztus 25 előtt akarja bekebelezni Danzigot

Hozzátette még, hogy meggyőződése szerint az angolok és franciák legfeljebb kölcsönös segélynyújtási szerződést fognak aláírni az oroszokkal, amely csak akkor lép érvénybe, ha e három állam valamelyikét éri közvetlen támadás. Ilyenformán Oroszország semleges maradna egy Lengyelországgal való konfliktus esetén.

Mindennek eredményeképpen az igazságügy-miniszter megbízást kapott, három törvény kidolgozására Danzigra a Birodalomhoz való csatlakozásával kapcsolatosan — átfogalmazására azoknak a törvényeknek, amelyeket maga Hitler javított át július 10-én, amikor másnap estére várták a danzigi Anschluss bekövetkezését. Akkor azonban azok a külföldi jelentések, amelyek Anglia és Franciaország szilárd beavatkozási szándékáról számoltak be, arra bírták Hitlert, hogy a puccsot augusztus végére halassza. A kritikus dátumot ekkor augusztus 25-én határozták meg, ekkorra készülnek el ugyanis az új szlovákiai stratégiai utak. A hármasszerződés tárgyalásainak sikertelensége azonban ismét aktuálisá tette ezt a kérdést és az igazságügyminiszternek adott utasítás azt mutatja, hogy Berlin már aug. 25. előttre számol Danzig bekebelezésével.

Három törvény és — kész a puccs

Három párhuzamos törvényről van szó. Az első azt a nyilatkozatot tartalmazza, amelyet Greiser, a danzigi szenátus elnöke fog felolvasni és amelyben bejelenti, hogy Danzig statútuma érvényét veszítette és a szabadváros kéri a Birodalomba való beolvastását. A második a csatlakozás gyakorlati kérdéseit tartalmazza, nevezetesen Danzig főköormányzójává Greisert nevezi ki és az ő hatáskörébe utalja a szabadváros közigazgatásának a német birodalmi intézmények kereteibe való beolvastását és a még lengyel kézben levő hivatalok feloszlását. A harmadik Danzigra (Nord-Mark néven a birodalomba való bekebelezését mondja ki.

A német politika vezetőinek muhtheti tárgyalásán különösen egy aggodalom merült fel és pedig, hogy Anglia és Franciaország a lengyel tábornokoknak szabad kezét ad majd, ha a német nyomás tulerőssé válik. Ha így történne, ez annyit jelentene, hogy „a háboru öt perccel a végső siker előtt kitörhetne.” Viszont Hess azt a véleményét hangoztatta, hogy a demokraták szilárd magatartása csak blöff, mert ha több lenne annál, úgy a moszkvai paktumot már rég megkötötték volna. A moszkvai német ügyvivő rapportja megerősíteni látszik ezt a véleményt, amennyiben azt az értesülést közli, hogy Moszkva álláspontja azért hajthatatlan, mert attól tart, hogy London és Páris hajlandók lennének úgy a danzigi, mint a balti kérdésben engedni a német nyomásnak.

Ezek alapján a német vezetők legnagyobb része biztosra veszi, hogy a danzigi kérdés békés úton is elintézhető Németország javára. A nagyvezérkarban nagy örömmel fogadták

Roosevelt kudarcát a semlegesség kérdésében, de nem hiszik, hogy háboru esetén ez lényegesen befolyásolná Amerika magatartását. Ugy számítják, hogy egy villámgyors német—olasz győzelem esetén Amerika segítsége tulkésón érkezne, de ha a háboru elnyulik, akkor az amerikai segítség erősen a demokráciák javára billentené a mérleget.

A nemzetközi helyzetet Párisban talán sohasem látták olyan nyugtalanítóknak, mint most. A Quay D. Orsay tökéletesen átérti, hogy milyen tragikus következményekkel járna a moszkvai tárgyalások kudarcra és sajnálja, hogy nem tudta az angolokat rábírni, hogy a balti államokkal szemben ugyanazt a formulát alkalmazza, mint

Nagyszabású aviatikai ünnepségek Bucurestiben

Az Uralkodó és a kormány tagjai vesznek részt az ünnepségeken — Titeanu és Sidorovici kulturakciója

Bucurestiből jelentik: Csütörtökön délben avatják fel Őfelsége, a király jelenlétében a „Aero nautice și Marina” nevű sportegyesületet, amelynek elnöke Paul Teodorescu tábornok, miniszter, szárnysegéd. A klub a Herastrau tó partján nyert elhelyezést, több szép épületben, amelyeket teniszpályák vesznek körül, előtte csónakház és strand terül el.

Ugyancsak július 20-án nagy ünnepség lesz a fővárosban az aviatikusok védsszentjének tiszteletére, Reggel 9 órakor kezdődik az ünnepség az aviatikus emlékmű előtt és ezen az ünnepségen résztvesz Őfelsége II. Carol király, Calinescu miniszterelnök és a kormány valamennyi tagja, a társadalmi egyesületek képviselői, a román aviatikus hősök egyesülete és egyéb társadalmi egyesületek is jelen lesznek, amelyek összeköttetésben állanak a romániai repüléssel. Őfelsége II. Carol király délelőtt 10 órakor érkezik meg a helyszínre és ezután nyomban ünnepi tábort mise kezdődik, majd felszentelik a repülők sportegyesületét. Ez alkalommal különféle versenyeket tartanak.

Románul tanulnak az olasz diákok

A propagandaügyi miniszterium a Straja Tării vezetésével egyetértésben a román nyelv

Lengyelországgal és Litvániával szemben. Pedig, francia vélemények szerint csak ez biztosíthatta volna a hármasszerződés megkötését.

Végül emlékezzünk meg arról a cikkről, melyet a német nagyvezérkar lapjában olvasunk és amelynek egyik kitétele így hangzik:

„Egy ejtőernyősökből és technikai osztagokból álló rohamcsapat készíti elő a kiválasztott területet. A következő repülőjárat légi gyalogságot és nehéztüzérséget szállít oda, a harmadik pedig lángszórós és aknavető osztagokat.”

A cikk egy Anglia területén végrehajtandó hirtelen támadás taktikáját ismerteti.

tanulmányainak a határokon túl való terjesztése érdekében több olaszországi diákot hívott meg az országba, akik az olaszországi egyetemeken kiváltak a román nyelv tanulmányozásában. Az első diákcsoport már megérkezett és látogatást tett Titeanu sajtóminiszternél és Teofil Sidorovici vicinál.

Menekült-otthont állított a kormány Carmen Silván

A kormány engedélyével működő bucurestili központi menekült-segélyező bizottság kormány- engedéllyel Carmen Silva állomáson átutazó otthont létesített a zsidó menekültek számára. Ebben az otthonban a külföldről menekült és ideiglenesen az országban tartózkodó idegenek nyerne elhelyezést addig, amíg a legközelebbi továbbutazásra alkalom kínálkozik. Az otthon három szomszédos villában nyert elhelyezést, amelyek közül az egyik a Regina Maria jótékony nővérek intézetének tulajdonát képezi. Jelenleg 80—100 menekült tartózkodik a három villában és csak olyanok kapnak otthont, akiket köteleztek az ország elhagyására és Románián át átutazóban vanni más ország felé. Azokat a kivándorlókat, akik olyan országból érkeznek, ahonnan nem kellett volna távozniuk, visszaküldik lakhelyükre.

Az áldozati adó eltörlését kérik a nyugdíjasok

Ezáltal 33 százalékkal növekednék a nyugdíj

illusztrálja a helyzetet.

Temesvár. A nyugdíjasok egyesülete, mint jelentették, a nyugdíjak felemelésének kérdésével foglalkozott s a most tartott közgyűlésén el is határozta, hogy kérelmezni fogja a nyugdíjfelemelést.

A nyugdíjak emelését már a tavasszal kérte a nyugdíjasok központi szövetsége. A központi szövetséghez tartozik, mint ennek fiókja, a bánági szövetség is. A kérvényt a központi szövetség elnöke, valamint a postai és a vasuti nyugdíjasok egyesületeinek elnökei írták alá. Ezt a kérelmet a pénzügyminiszternek nyújtották át és hasonló értelmű felségfolyamodványt is juttattak el Carol királynak.

A központi szövetség kérvénye utal arra, hogy az 1938-ban kiadott nyugdíjtörvény a nyugdíjak megállapítását igazságosan és világosan megszabja. Ez a nyugdíjmegállapítás azonban csak olyan nyugdíjasok illetményére vonatkozik, akiket 1938. szeptember 1-e után nyugdíjaztak. A régebbi nyugdíjasok azonban változatlanul megmaradnak a más normák szerint megállapított nyugdíjak mellett, azonfelül pedig továbbra is terheli őket az ugynevezett áldozati adó. A nyugdíjasok központi szövetsége ezzel kapcsolatban mindjárt adatokkal is

Kérték tehát a pénzügyminisztert, hogy küszöböljék ki az ellentéteket és egyformán szabják meg a nyugdíjilletményeket, tekintet nélkül arra, mikor nyugdíjazták az érdekelteket. Mivel pedig a régi nyugdíjaknak az újakkal való összhangba hozatala a központi nyugdíjas-szövetség szerint is nem történhetik meg éppen máról-holnapra és ahhoz jelentős költségvetési fedezet szükséges, kérte a minisztertől:

Elsősorban törölnék a régi nyugdíjasok áldozati adóját, amelyet a minisztertanács 1931 december 22-én kelt 1922. számú jegyzőkönyve írt elő, amelyet 1932. január 1-én kezdtek alkalmazni s amelyre az 1932. évi 766. számú minisztertanácsi jegyzőkönyv is vonatkozik.

Hiszen az áldozati adót ugvis csak kivételesen és átmeneti időre állapították meg.

Corso, nyitott tető. Ma: 3, 5, 7.15, 9.30 órákor.
Erdélyi premier! A szezon legnagyobb filmje:
„Az ördögi igazság”
Irene Dunne és Cary Grant.
Mulatságos vigjáték. Híradó.

MUNKATERV

Sok tündés és gondolat fonta körül azokat a közművelődési problémákat, melyeket a közelmúltban a Népközösség aradi szervezőbizottságának kulturális szakosztálya vetett felszínre: az iskola-ügyek, az ifjúsági tagozat megalakítása és az aradi színiáztársaság-kérdés rendezése...

Három vajdó kérdés, — egyforma fontosságú: mind a három probléma közéletünk mélységébe merülten immár második évtizede várja a felszínre emelést. Eddig csak a véletlen hullámozása, vagy az alkalmosság szeszélve sodorta néha elő és ilyenkor mindig némi lelkiismeretfurdalással megállapítottuk, hogy mind a három probléma időszerű és végtelen távlatu, mert a népi fejlődés lehetőségeit csiráztatja. — Ezzel együtt, — ez kétségtelen, de miután a felbecsülés szépen csendülő mondatai érzégesen elhangzottak, elfelejtettük meghatározni: mit kell tenni? A tervek meghatározása néhány mellékkörülmény miatt halálos biztonsággal elmaradt és a felszínen vergődő kérdés ismét a mélybe süllyedt...

A közelemény hullámozása mindig a partra vetett néhány vádat, vagy szemrehányást. S ilyenkor az ismeretlenség mélységéből felcsendült egy önbizalommal dus kórus: „En jobban csinálnám!” — és elfelejtkeztek arról, hogy mindig és mindenhol a munkásra jelentősebb szerep vár, mint a vezetőkre. A vezető elbukhat, — az elajított iránytűt azonnal felemelheti más, de ha a munkás-tömeg egysége megbomlik, széthull, mint a vihartól elsenert buza-kéve.

Ne fecséreljük tehát azzal az idővel, hogy közéletünkben acsarkodó nyomozó-munkát véghezvünk. Teljesen felesleges a felelősségrevonás és a szemrehányás, mert jól tudja mindenki, aki vállalta, vagy csak gondosan figyelemmel kísérte a közéleti munkát, hogy a sikertelenségekért nem önmagunkat és másokat, hanem rendszerint a gátló körülményeket kell okolni. Most, amidőn ault erővel kezdjük a munkát, egyetlen cél lehet a szemünk előtt: a közérdek. Az esetleges ellentéteknek ki kell simulni egyetlen erőteljes összefogásban az egyetértésben. Az építő munkában.

A három közművelődési kérdésünk megoldása itt, Aradon különösen komoly és kényes munkát ró a kultúra munkásaira.

Közéletünk egyik létkérdés-jellegű problémája a magyar ifjúság iskoláztatási kérdése. Köztudomású, hogy a Népközösség aradi tagozatának közművelődési szakosztályára vár elsősorban a feladat: visszanyerni az aradi magyar római katolikus főgimnázium teljes nyilvánossági jogát, mert azon miniszteri döntés, — mintahogy legutóbb az aradi római katolikus egyházközség közgyűlésén írásban leszögezték, — nem elégítette ki a város és a megye magyarságát. Joggal számíthatunk arra, hogy a magyar tannyelvű középiskola csorbíthatatlanul kapja meg a nyilvánossági jogot.

Az aradi felekezeti iskolák anyagi támogatását is ki kell vívni az illetékesektől a Népközösség közművelődési szakosztályára. Sajnálatos kell megállapítani, hogy Aradváros törvényhatóságától nem sikerült megkapni mindeddig azt a segítyt, amelyre az érvényben lévő törvények értelmében joga van minden elemi iskolának.

A közművelődési szakosztálynak elsőrendű munkaközelemény a feltárt két probléma megoldása. Ezután jöhet a többi: a tanulóifjúság nyári szünidőben történő foglalkoztatásának kérdése, az iskolás gyerekek központosított szellemi irányítása, vagyis egy iskola-bizottság létesítése, mely egységes, részletes tervet dolgozna ki a gyermekek testi és lelki fejlődésének gyarapítására. Az ilyenmü iskola-bizottság kell, hogy meghonosítsa Aradon is az úgynevezett „Iskola Nap”-ot, amely nemcsak külföldön, hanem Brassóban, Temesváron, Marosvásárhelyen gyakorlatilag is a legkitűnőbbben bevált. Az „Iskola Nap” jövedelme az oktatási alap növekedését is jelentené és az erkölcsi haszna?.. jelentőségében szinte felmérhetetlen. Az „Iskola Nap” — legyen a klasszikus értelmű szellemi és testi erők küzdelme. A szellem jobban lángja és az ifju izmok játéka gyönyörködtesse a késő-tavaszi iskolaévtáras ünnepegy résztvevőit.

A Magyar Népközösség keretében létesítendő ifjúsági tagozat megalakítási tervével kapcsolatban örvendetes tisztánlátással határozták meg: a tagozat nem jelentené a meglévő magyar ifjúsági egyesületek beolvadását. A különböző vallási, kulturális és társadalmi ifjúsági egyesületek a múltban már bebizonyították, hogy önállóan a

Pár nap múlva lejár a segesvári társas-utazás jelentkezési határideje

Nagyszabásu keretek között bontakozik ki az idén a hagyományos Petőfi-emlékünnepegy

Kilencven évvel ezelőtt hamvadtt el a rőt alkonyat, amidőn a fehéregyházi síkon elcsordult Petőfi melléből szivárgó vér kicsordult Erdély földjére... 1849. július 30. — minden magyar számára kétszeresen is keserves emlékeztető nap: ekkor vágthatták át akadálytalanul az erdélyi lankákon a kozák lovak és ezen a napon tünt el a halál ismeretlen mélységébe a magyar irodalom egyik legszebb csillaga: Petőfi!

Petőfi halálának kilencvenéves évfordulójáról az erdélyi magyarság a halott költő emelkedett szellemü verseihez méltóan óhajt megemlékezni. A Petőfi-bizottság nagy körültekintéssel végzi a Segesvár melletti fehéregyházi síkon rendezendő ünnepegy előkészületeit, hogy Erdély magyar társadalmá áldozhasson a költő emlékének.

Az Aradi Közlöny, — mint köztudomású, — aradi társasutazást szervezett és a város és megye magyarságának lehetővé tette, hogy a

legolcsóbban, a legkellemesebb körülmények között zárandokolhassunk el mi is a Petőfi-ünnepegyek színhelyére.

Az Aradi Közlöny az olcsó utazáson kívül a résztvevők számára olcsó szállásról a élelmezésről is gondoskodik. Mindazok, akik a családi szállást veszik igénybe, azok részére az elszállásolás díjmentes, míg a szállodai lakást fizetni kell, de ezt is mérsékelt árban számítják. Az ellátásról a Magyar Kaszinóban történik gondoskodás. A reggeli kilenc, az ebéd harminc, míg a vacsora tizenhat leibe kerül, vagyis a teljes ellátás ötvenöt lei szemlvenként.

Az ut oda-vissza mindössze hatszázhusz leibe kerül, de ha harmincegy személy jelentkezik, négyszáznyolcvan leire csökken az utazási összeg. Az utazásra való jelentkezés végső határideje: július 20-ika. Eddig az időpontig lehet jelentkezni az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Egy ló és egy kiskutya indította el egy aradi származásu fiatal állatorvos szenzációs karrierjét az olasz birodalomban

Nyáry György dr. ma olasz állampolgár és Addis-Abeában a trópusi állatbetegségek hivatalos olasz kormányszakértője

Bizonyára sokan emlékeznek még az Aradról elszármazott dr. Nyáry Györgyre, Nyáry István aradi vállalkozó fiára, aki középiskoláit az aradi katolikus főgimnáziumban végezte és aki innen indult el Olaszországba, ahol fényes karriert futott be. A kilenc évvel ezelőtt Aradról eltávozott fiatalember a milánói egyetemre utazott, ahol kitünő képesítéssel állatorvossá avatták. Ekkor, 1932-ben utazott utoljára Aradra, ittélő szülei meglátogatására. Az egyetem elvégzése után a tiszti kurzuson hadnagyi rangot nyert és mint olasz állampolgárt, bevették az olasz hadseregbe, ahol a római királyi lovasscendőrséghez osztották be. Itt a trópusi állatbetegségeket tanulmányozta egy tanfolyamon és tapasztalatairól könyvet adott ki.

A királyi lovasscendőrkapitány Mussolini palotája mellett volt közvelelő és a kaszánya lovardájában számos olasz államférfiu egész családjával megfordult. A fiatal aradi állatorvos itt került össze a Duce legkisebbik fiával, Mussolini Brunoval, továbbá Bottay olasz nevelésügyi miniszterrel, akinek feltűnt a fiatalember ügyessége s szaktudása, mellyel az olasz miniszterelnök fiának kiskutyáját és az olasz nevelésügyi miniszternek lovát gyógyította meg. Az olasz honvédelmi minisztérium közben felfigyelt dr. Nyáry Györgynek a trópusi állatbetegségekről írt könyvére is és öt gvarmati szolgálatra Abessziniába osztotta be. Az aradi származásu állatorvos ekkor Mussolini Bruno közbenjárására elérte, hogy állomás-

helyül Addis-Abeába kapta. A megbízóparanccsal kiutaltak 1000 lírát is gvarmati felszerelésre s közölték vele, hogy fizetését havonta 2000 lírára emelték fel. A fiatal hadnagyt, mint a trópusi betegségek szakértőjét foglalkoztatni. Dr. Nyáry György már el is indult Rómából és Nápolyban hajóraszállás előtt levelet írt Aradon lakó szüleinek, melyben tudatja, hogy folytatja utját Massaua felé, ahonnan továbbutazik új állomáshelye, Addis-Abeba irányába. A fiatal ambiciózus aradi származásu állatorvos szépen ivelő pályafutása idehaza mindenki ben az öröm jóleső érzését kelti fel. (sz.)

Hitler birodalmi vezér állítólag nem fogadta Hacha

London. A Daily Telegraph cikke szerint Hacha elnök azon kísérlete, hogy Berchtesgadenben Hitler birodalmi vezér elé kerüljön, kudarcot vallott. Hacha a hét elején elutazott Berchtesgadenbe és ott több, mint egy napot várt anélkül, hogy bejuthatott volna a birodalmi vezérhez. Másnap közölték az elnökkel, hogy Hitlernek nincs ideje fogadni őt. Hacha jelentést akart tenni a protektorátus területéről és bizonyos kérdéseken orvoslást szeretett volna kérni. A lap szerint Hacha tekintélye ugy a cseheknél, mint a németeknél nagy mértékben alászállott.

— És a színház problémája?..

A legfurcsább és legreménytelenebb helyzet bágvasztja a feltámasztásra készülő erőket. A színház problémája itt, Aradon, épen olyan régi, mint amilyen szomorú. A színház sorvasztó betegsége állandósult: néha indokolt, vagy alaptalanul törte le az aradi színházat, máskor — mint jelen esetben is — a sajnálatos körülmények gátolják a színpadi kultúra fejlődését. Most már az első alapvető kérdés, amelynek megoldása nélkül egyetlen lépés sem tehető előre: hol talál megieelő otthont az aradi színház?..

Nedeczky Ferenc

URANIA Tel.: 12—32. Hűvös terem.
Ma először Közkívánatra visszahoztuk az öt világrész sportolói versengésének megfilmesítését
Olimplász I. és II-ik rész
Mindkét rész együtt!
Uj részletek! Fontos versenyszámok melyekről készült felvételek ezideig nem voltak találhatóak!
Mérsékelt helyárak!
3 óraker matiné! 5, 7.15, 9.30 óraker.

Contat dr. felfedezése:

A gyermekparalízis gyógyszere

Hogyan találta meg egy egyszerű svájci magánorvos a bénulásos megbetegedések egyszerű gyógy módjának titkát...?

Pár nappal ezelőtt közölte a világsajtó s így pár sorban az Aradi Közlöny is megemlékezett róla, hogy az orvostudomány megérkezett az egyik legveszedelmesebb betegség gyógyításának küszöbére. A betegség tudományos neve „poliomyelitis anterior... Közönségesen gyermekparalízisnek, vagy gyermekbénulásnak szokták nevezni. Egy svájci orvosnak, dr. Contat-nak hír szerint véletlenül sikerült erre a borzalmas betegségre gyógyszert találni, még hozzá véletlenül egyszerű gyógyszert, amelyet szelvében hosszában használnak ma is más könnyű betegségek gyógyításánál.

A „poliomyelitis„ nagyon súlyos fertőző betegség, amelyről az orvostudomány jóformán semmit sem tudott. Általában

a gyermekeket támadja meg

és rendkívül ritka, hogy husz évnél idősebb ember kapja meg. Rooseveltnél például felnőtt korában kapta meg ezt a borzalmas betegséget.

Tudjuk, hogy a gyermekbénulás ragályos, de nem tudjuk, milyen körülmények között terjed a ragály. Tudjuk azt is, hogy be lehet oltani vele majmokat. Ezek épúgy megbetegszenek, mint a gyerekek. A betegség kórokozó mikroorganizmusát mégsem ismerjük, mert

valószínűleg láthatatlan és szűrhetetlen vírusról van szó.

Egy francia orvosnak dr. Auguste Pettit-nek sikerült a párisi Pasteur-intézetben gyógyszerumot készítenie. Mindmostanig ez a szérum volt az egyetlen gyógyszere a gyermekbénulásnak. Sajnos, a szérum csak akkor segít,

ha nyomban a betegség kezdetének első óráiban beoltják vele a páciens.

Ez rendkívül nehéz feladat, mert a „poliomyelitis„ kezdetén ugyan igen erős láz és nyugtalanság jelzi.

A kisgyerekeknél a magas láz olyan gyakori és annyi különböző okra vezethető vissza, — torokgyulladásra, kezdődő gyermekbetegségekre, bárányhimlőre, kanyaróra, egyszerű gyomorrontásra és ehhez hasonlóra — hogy az orvosok nem következtethetnek éppen „poliomyelitisre„. Legfeljebb akkor, ha kifejezetten gyermekbénulási járvány dühög a környéken. Amikor már kétség telen jelek mutatkoznak a gyermekbénulásra, vagyis a végtagok, különösképpen pedig a lábak bénulásánál, akkor már rendszerint késő az oltás.

Dr. Pettit széruma, amelyet a betegséggel beoltott és így immunizált majmok véréből termel, kitűnő eredményeket ér el, amíg

a kórokozó vírus a behatolás helyén van és még nem halad tovább.

Ha azonban a kórokozó már megtámadta a gerincvelőnek azt a részét, ahonnan a mozgatóidegek kiindulnak, akkor már elkészt az oltás.

A szerény orvos nagyszerű ötlete

Sajnos, a „poliomyelitis“ következtében beállott bénulások véglegesek szoktak lenni, mert nem lehet pótolni az elpusztult idegszöveteket. A segítség legelőbb az lehet ma, hogy hosszú és türelmes átképzéssel az épségben maradt izmokat igyekszünk valami kis pótmunka végzésére serkenteni.

Érthető, hogy ilyen körülmények között az orvosvilág milyen örömmel üdvözölte egy szerény svájci orvosnak, a Vaud-kantonban fekvő d'Avanches orvosának felfedezését, amely az emberiség egyik legveszedelmesebb betegségének gyógyítására ad reményt.

Svájcban 1936—37-ben szörnyű gyermekbénulási járvány pusztított. Megpróbálkoztak dr. Pettit szérumával és az immunizáltak vélt szülők véréből készült szérummal is.

A halálozási arányszám még is is igen magas maradt.

Dr. Contat-nak volt egy esete, amikor a kezdődő gyermekbénulás tünetei mellett erős torokgyulladás, „angina“ tünetei is mutatkoztak. A svájci orvos ilyen körülmények között a szérumon kívül, az „angina“ klasszikus orvosságát, a káliumklorátot, vagyis klórsavas káliumot írt fel a kis betegnek.

A gyerek állapota olyan rohamos javulást mutatott, hogy Contat-ban felmerült a gondolat,

vajon az egyszerű torokviznek nincsen-e valami más jelentősége is?

Kísérletezni kezdett. Az eredmények annyira igazolták feltevését, hogy ettől kezdve dr. Contat nem is használta többé dr. Pettit szérumát. Megelégedett azzal, hogy a poliomyelitis anteriorban szenvedő betegeknek csak klórsavas káliumot adott.

Az adagot úgy határozta meg, hogy a testsúly minden kilójára napi 8—10 centigram vízben oldott káliumklorátot írt fel.

Ezt a mennyiséget 12 adagra felosztva, kétóránként kell használni.

Döntően fontos, hogy a gyógyszer adagolását és használatát a legszigorúbban betartsák. A svájci orvos pácienseinél az elenyészően kisszámú kudarcok oka mindig a kezelés pontatlanságára volt visszavezethető. Még így is büszkén hirdethette dr. Contat, hogy egyetlen beteget sem halt meg gyermekbénulásban, ugyanakkor, amikor

egész Svájcban igen magas volt a halálozási arányszám.

A gyógyszer teljesen veszélytelen

Nyolc nap után általában a súlyos tünetek elmúlnak és szemmel látható könnyebbülés áll be a beteg állapotában. Nagy előnye a gyógymódnak hogy teljesen veszélytelen.

A klórsavas kálium ilyen adagolás mellett ártalmatlan. Bekeriül az emésztőszervezetbe, a vér felveszi és a salivában, a köpetben távozik.

Ha a beteg tartózkodik a köpéstől, a szervezete állandóan telítve marad gyógyszerrel.

Ez, dr. Contat felfedezése. Ennek a világraszóló jelentőségű felfedezésnek a legszigorúbb tudományos vizsgálata most folyik Franciaországban. Dr. Debat, Franciaország egyik legkiválóbb orvostudósa maga végzi az ellenőrzést garchesi laboratóriumában. Természetesen

még hosszabb időnek kell elmulnia, míg a kiváló

A gyógykezelést erősíteni is lehet, amennyiben a betegség kezdetén, amikor a nagy láz és nyugtalanság folytán a betegség különösen súlyos, dupla adagokat lehet adni. A gyógykezelést különben is megfontoltan, a beteg állapotának állandó vizsgálata mellett, kell folytatni.

francia orvos végleges véleményét mondhat erről az egyszerű háziszerről, amelyet bárki könnyen beszerezhet.

Ha az ellenőrző kísérletek igazolják dr. Contat-ot, akkor a chemioterápia egyik újabb nagy diadalával állunk szemben. Az utolsó időkben ez a gyógymód, amely oltások és szérumok helyett vegyianyagokkal veszi fel a harcot a mikrobákkal szemben, különben is óriási eredményt mutathat fel a szulfamidok csodálatos gyógyító hatásával.

Vajon a klórsavas kálium ez az egyszerű háziszér, amelyet idáig csak egyszerű torokfájásoknál használtak, szintén megváltoztatja-e egész felfogásunkat a „poliomyelitis“-ről és a svájci orvos torokvize tényleg az emberiség egyik legveszedelmesebb betegségének, a borzalmas gyermekbénulásnak a gyógyszere lesz-e?

Olajjal kell portalanítani a legforgalmasabb aradi uccákat

Aradváros vezetői több ízben hangsúlyozták már hasábjainkon, hogy minden jó ötletet, minden életrevaló előterjesztést szívesen fogadjanak a torony alatt. Ezért ezton illetékesek figyelmébe ajánlunk néhány olyan intézkedést, amely alkalmas az érdekelt polgárok közös panaszainak megszüntetésére s hozzájárul a város közegészségügyének ápolásához.

Arról van szó, hogy évről-évre több panasz hallatszik a város öntözési szükségleteinek kielégítésére, illetve ki nem elégítése miatt. Köztudomásu, hogy ezen a téren, nyilvánvalóan anyagi természetű okok miatt, már hosszabb ideje nem történt semmi elhatározó fordulat, ami azt jelenti, hogy változatlanul csak a város egyes részei élvezik a locsológépkocsik áldását, bár itt sem kellőképpen hathatós működésük. Maradéktalan eredményről ugyanis ott sem lehet szó, ahol viszonylag gyakran dűbörög el a locsológépkocsi, mert Arad, ez az alföldi város, talán minden hasonló városok között a legporosabb. Porfűrdőben bőven van része az aradi polgároknak és éppen ez az, amit meg kellene szüntetni.

Már többször hangzott el az az érvelés, hogy úgy sem lehetne annyi locsológépkocsit vásárolni, amennyi elegendő lenne az összes igények kielégítésére. Nem kívánunk vitatkozni ezzel a megállapítással, sőt figyelembe véve az anyagi körülményeket és az összes kilátásokat, arra az álláspontra helyezkedünk, hogy a locsolási viszonyokon valóban nem lehet segíteni ebben a városban. És éppen ezen az elképzelésen alapul az alanti indítvány. Arról van szó, hogy vezesse be a város az olajjal való portalanítás rendszerét, amit külföldön mindenütt nagy sikerrel alkalmaznak és amit már belöldi vonatkozásban is keresztülvitték több helyen. Az olajjal való portalanítás hazája tulajdonképpen Románia, ahol az aszfaltolajkészletek aránylag olcsón és nagy

mennyiségben állnak rendelkezésre és ahol ez az a kitűnő módszer mindenképpen kifutott.

Valamit feltétlenül tenni kell, mert türelmetlen, hogy továbbra is mindent elnyeljen a por és a porral szálló kórokozóhadzsereg. A Mócini-ucca lakói keservesen panaszkodnak, hogy ablakot nem lehet nyitni, mert a lakást beborítja a por, a Mihai Viteazul-téri házak lakói állandóan por-invázió alatt élnek és elkeseredetten panaszkodnak, hogy itt, ahol piac van és most épül az első aradi vásárcsarnok, itt a kórház közvetlen közelében, csak hirtől tudják mi az az öntözés. De hasonló panasszal élhetnének a város nem kimondottan főutvonalmonti lakosai kivétel nélkül. A Carol-körut meghosszabbított szakaszának a vízművek felé eső része, ahol pedig hatalmas járműforgalom bonyolódik le, fűdőkik a portól és az évek óta ígért aszfaltozás egyre késik, talán végleg el is marad.

Kiragadott példák ezek, de hiszen nem is kell bizonyíték ahhoz, hogy igazoljuk: Arad lakossága sokat szenved minden alföldi város rémétől, a portól. Ime, a legnagyobb alkalmom, hogy a városvezetőség beigazolja: meghallgatja, megérti és orvosolja is a közönség panaszait, amiknek végeredményében mégis a városvezetőség elsősorban megoldandó napi-rendi kérdéseinek kell lenniük...

FORUM filmszínház. Telefon: 20—10.
Ma: 3, 5, 7.15 és 9.30 órakor. Kellemes hávdő terem

PIRANDELLO világhírű regénye:

MATHIAS PASCAL

a kétlelkű ember

Isa Miranda és Pierre Blanchard

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sürgönyeim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre... 840 lei // Negyedév: 210 lei
Félév... 420 // Egy hónapra 70

„Carmen” a tengerben

Carmen a cigánylány délután fürdik a tengerben. akkor, amikor a plázs a szegény embereké és a fürdővendégek alusznak, cukrászdáznak, sétálnak, vagy gyógyfürdőt vesznek. Igy délután négy óra körül övök a végtelen part; csónakosoké, halászoké, csaposoké, büfés-lányoké, hotelszolgáké (feltéve ha leszaladhatnak egy félóra). Strandfotografusoké, kilili-, yoghurt és korallárusoké. Szóval azoké, akik szolgálatára állnak az igen tisztelt fürdővendégeknek a nap egyéb szakában.

Ilyenkor eltűnnek a parttól a fürdővendégek sátraival, színes gomba-napernyőivel, elegáns és kevésbé elegáns divatos holmijaival, mint teszem: strandtáskák, horzongnyisszal parafatalu szandálok, trópusi sisakok, színes fürdőköpenyek, monogrammos fürdőlepedők. Ilyenkor a strandon kifaposított fekete félcipők, foltos szövetnadrágok, miclispakák és rongyos ingek hevernek szanaszét. Törülközők, fürdőköpenyek sehol — minnek az, mire való a szél, meg a nap, ha nem arra, hogy megszántsák az embert? A nők egyszerűen lehúzzák ruháikat vagy fejük felett ráncigálják, míg ott állnak egy szál ingben s úgy mennek be ingestől a vízbe: szemérmes, térdén alul érő, fehér, meg rózsaszín stikkelt ingekben, amelyek a vízben szemérmetlenül állásúak lesznek. Igy fürdik a kis cigánylány is, akit csak én neveztem el Carmennek magamban, mert olyan carmenes, férfiholondító, szép és veszedelmes csapósnávt nem szült még a föld. Öneki kacérabb a fürdőruhája illetve fehéreműve, két darabból áll, mint a divatos fürdőtrikók s csak egy falat az egész. Fekete lényes hajába vörös virágot tűzött. Szerelmesek belé az összes csaposok, pincérek és csónakosok. Állnak a parton és nézik a karcu, kis cigánylányt, aki ott bukdácsol előtűnik a vízben, nagyokat kacagva és csengő hangon kiabálva.

— Iaj, Istenem — mondja Carmen — ha megláttam Emil ur. én öngyilkos leszek!
Leveti magát a homokba és szemével keresi Emil urat. Emil ur a vendéglős és Carmen szeretné ha meglátná Emil ur. csábkosztimben, vizesen. Csak úgy tesz, mintha félné Emil ur szigorától, de ezt nem hiszik el neki gavallérok.

A gavallérok ott állnak a parton. A többi lányra rá sem néznek, pedig akadnak köztük csinosak. Az egyik kezében Carmen „fürdőlepedője”, egy kímustrált fehér vászon ölcérlány-kabát. A másiknál egy pár fekete, félretaposottarku szandál. A harmadiknál Carmen rózsaszín ruhája. A negyediknél Carmen törölt fésűje. Ugy állnak sorban, mint a Napkirály udvarában egykor az udvaroncok a király ünnepi szertartás-szerű reggeli toaletti-jénél, mindegyik kezében a magasztos lény egy toalett-tárgya.

És Carmen, a csillogószemű, szabályosarcu kis Carmen kegyeket oszt, narancsol és rendelkezik.

— A fürdőlepedőmet! A fésűt! Hozd ide a törülközőmet!

S az udvaroncok ugranak és teljesítik a parancsot. Carmen pedig leveti nyíltan és egyszerűen, gyermeki naivsággal és ősi gonosz kacérsággal, mint egy pollnéziai bensülött lány, azt a kevés holmit is, ami rajta van és a testőrsége. Emil ur és az egész világ szemeláttára lemossa magáról a homokot, amit az előbb szedett magára, mikor az Emil ur miatt állítólag levetette magát a plázsra.

Carmen egész biztosan nemsokára délelőtti fürdővendég lesz, strandtáskával, divatszandállal és egyebekkel. De addig lehet, hogy a testőrsége gyilkolni fogja egymást miatta, mint az igazi Carmen miatt. (M. L.)

— IDŐJÓSLAT. Felhős idő, enyhe szél, a hőmérséklet kissé csökken és esők lehetőségek.

— Belügyminiszeri rendelettel folyó év augusztus 1-ig meghosszabbították az állampolgársági névjegyzékbe való jelentkezés határidejét. Ezuton is nyomatköszön felhívjuk mindazon magyar etnikai származású polgárok figyelmét akik bármilyen okból kimaradtak az 1924-es összeírásból, hogy augusztus 1-ig feltétlenül jelentkezzenek a községi előjáróságoknál s kérik felvételüket. Azok viszont akik hiányos iratokat nyújtottak be, egészítsék ki kéréseiket.

— Az üzérkedésről szóló törvény szigorú alkalmazása. Bucurestiből jelentik: A hatóságok kedden 55 obori kereskedőt megbüntettek, mert nem mutatták be számláikat ellenőrzésre, amint azt az üzérkedés elleni törvény előírja.

— Román-angol kulturkapcsolatok. Londonból jelentik: A „Daily Telegraph” cikket közöl Camil Petrescuról, a bucuresti Nemzeti Színház igazgatójáról, aki jelenleg Londonban van. A lap szerint Petrescu igazgató tervbevette, hogy egy román színtársulatot visz ki Londonba vendégszerepelni és egy angol társulato: hoz Bucurestibe vendégszerepelni.

— Szigorúan büntetik az Egyesült-Államokban a katonai fegyvelebontókat, Washingtonból jelentik: Az amerikai szenátus törvényjavaslatot fogadott el, amely súlyos büntetést szab ki a katonai parancsok megszegő és a katonai eszközök elkövetői ellen. A törvény meghozatalára az adott okot, hogy az Egyesült-Államok hadseregében kommunista bűntudatokat fedeztek fel.

— A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÓ ORVOSAI NEM FOGLALHATNAK EL MÁS ÁLLÁST. A társadalombiztosító központi igazgatósága főbboldali nanzok alapján rendeletet hozott, mely szerint a társadalombiztosító orvosai: hogy hivatásuknak jól megfelelhessenek, nem foglalhatnak el más állást.

Legelőcsőbb a tűzita;
1000 kg. gyertyán, bükk, osztrg. fűrészelve Le: 560
Ölenként Lei 760
AUFRICHT-nál Str. Dim. Ratu 15/17
Telefon 10-69.

— Közérdekű tulajdonná nyilvánították a kovásznai horvitzforrásokat. Bucurestiből jelentik: A háromszékmezei kovásznai ásványvízforrásokat királyi rendelettel közérdekű tulajdonnak nyilvánították.

„Lányha irányzat” a hasvómányos gajnai leányvásáron

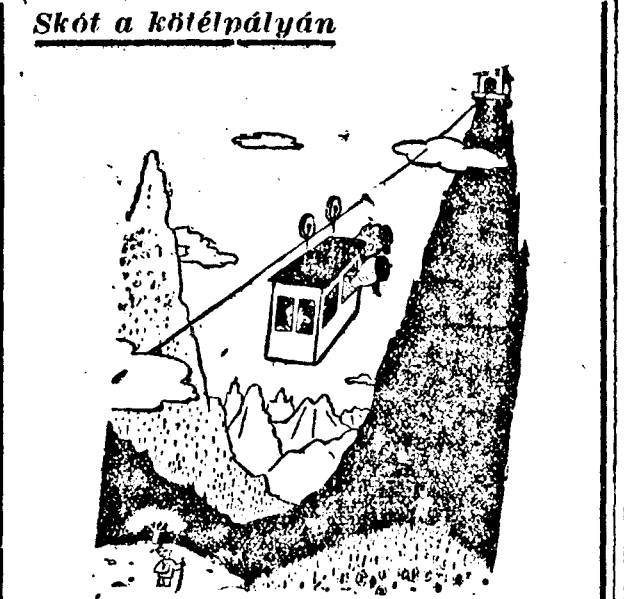
A gajnai leányvásárra huszonhat nagyváradi turista indult el szombat délután, de a gajnai csucsa csak huszan érkeztek meg. A leányvásár az idén nem örvendett olyan látogatottságnak, mint más években, sőt egyes falvakban ki is dobolták, hogy a vásár elmarad. Igy is azonban a színes népviseletbe öltözött nőclégények és lányok szép számban gyűltek össze a gajnai csúcson. A „leányvásár” tudvalevőleg abból áll, hogy a nőclégény meg szombat este a gajnai csucs felé vezető úton kiválasztja magának a lányt aki legjobban tetszik neki. Amikor azután megkezdődik a vásár és a tánc, a legény egész nap a kiválasztott lánnyal táncol — hazakíséri és a házasság perlektuálva is van. A gajnai leányvásár modernizálódott az idők folyamán. Sört és cigarettát korlátlan mennyiségben lehet kapni!

— Hubay, a magyar nyilaskeresztesek vezetője Berlinben tárgyal. Bucurestiből jelentik: A „Magyar Nemzet” című budapesti újság szerint Hubay, a magyar nyilaskeresztesek vezetője Berlinbe utazott, ahol német vezető személyiségekkel tárgyal Meccsér András képviselő társaságában.

— Dr. Salusinszky Gyula budapesti ügyvéd autókatasztrófiája. Dr. Salusinszky Gyula budapesti ügyvéd autószerencsétlenségénél életét veszítette. Az előkelő budapesti ügyvéd belévesi származású, most is élnek ott rokonai. A szerencsétlenség közelebbi részletei még hiányoznak.

— Dr. J. KERÉKES RÓZSI BELGYÓGYÁSZ-SPECIALISTA hazaérkezett. Rendel délelőtt 9-11-ig és délután 3-6-ig Str. Mocioni No. 34.

— Megdöbentő szerelmi dráma. Turnu-Măgurele-ből jelentik: Az elmúlt éjszaka megdöbentő szerelmi dráma színhelye volt a városi park. Joan Cojocae 19 éves fiatalember revolveréből rálőtt Zamfira Abdulah 17 éves lányra, majd fegyverét önmaga ellen fordította. A revolverlövések zajára a parkban sétáló Negy ezredes, a város polgármestere sietett a helyszínre és a két súlyos sebesültet kórházba szállíttatta, ahol azonnal operációt hajtottak végre rajtuk. Felgyógyulásukhoz nincs remény.

— Nem is jó rá gondolni, mi történne, ha a drótkötélpálya leszakadna.
— Különösen, ha arra gondolok, hogy a térti jegyet is megváltottam!

— Valkó Lajos nyugalmazott magyar külügyminiszter a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank elnöke. Bucurestiből jelentik: Valkó Lajos, nyugalmazott magyar külügyminisztert a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank tegnapi rendkívüli közgyűlése elnökévé választotta.

DIANA

rheumánál enyhülést hoz.

— Katonai előképzősök ünneplése Dobrudzsában. Bucurestiből jelentik: A katonai előképzős ifiak csapata, melyet a sajtó és propagandaügyi miniszter két hadnagy vezetésével Dobrudzsá déli részébe küldött, tegnap este megérkezett Siljstrába, ahol a város vezetői ünnepélyes fogadtatást készítettek elő számukra. A katonai előképzős különítmény, amely arra van hivatva, hogy szellemet vigyen Dobrudzsá kulturáiba, a városba való megérkezése után a sajtó- és propagandaügyi miniszterium nevében babérkoszorút helyeztet el Ferdinánd király szobránál. Este 9 órai kezdettel a város hivatalos képviselői s az egész lakosság jelenlétében megtartották szép hangversenyüket, melynek keretében költeményeket szavaltak, népdalokat, nemzeti táncokat és zeneszámokat adtak elő.

— KEDVEZŐ A KUKORICATERMÉS. Bucuresti. A kukoricatermés az egész országban igen szépnek ítélik. Az új termést hozzávetőlegesen becslés szerint, 500 ezer vagonra értékelik.

— REJTVÉNYFEJTŐINK FIGYELMÉBE! A nyári rejtvényderby VII. fordulójában közölt rejtvények helyes megfejtése a következő: KERESZTREJTVÉNY: Eötös Károly. BETÜREJTVÉNYEK: Bogrács, Perszóna.

— „Visszalopták” az eltűnt autót. Megírta az Aradi Közlöny, hogy hétfő este ismeretlen tettes Hirschmann Károly aradi villanykörtégyáros Gheorghe Lazar-uccal háza elől ellopta a gyártulaidonos 470-es rendszámú autóját. Az autótolvaj tegnap este visszavitte az autót Hirschmann Károly háza elé, majd nyomtalanul eltűnt. Az autótolvaj kiléte egyelőre ismeretlen.

— Dr. Princz Emma belgyógyász hazaérkezett. Rendel I. Chendi u. 6. szám alatt.

— Harmincnapos vizsgálati fogságot rendelt el a hadbírósg a halmi letartóztatottak ügyében. Kolozsvárról jelentik: Kedden állították a katonai törvényszék elé a halmi bíró ellen elkövetett merénylet őrizetbe vett hét gyanúsítottját: Kürthy Károly református lelkész, Szegedi István, Rátonyi Zsigmondot, Fekete Sándort, Marosi Jánost, Láng Józsefet és Kállai Ferencet. A katonai törvényszék Negulescu alezredes-hadbíró elnöklété alatt zárt tárgyaláson az idevonatkozó törvény értelmében mind a hét gyanúsított ellen 30 napos vizsgálati fogságot rendelt el.

— Dr. Krausz Szidónia hazaérkezett. újból rendel.

— A divíziós labdarugó csapatok falli arányának ügye a bucuresti-i sajtó tükrében. Bucurestiből jelentik: A bucuresti-i lapok foglalkoznak az erdélyi kisebbségi labdarugó csapatok azon ellenkezdeményezésével, amelyet ama tervvel szemben indítottak el, hogy az ősi divíziós mérkőzéseken tiszteltetben kell tartani a hatót arányu nemzetiségi elosztást, vagyis a csapatokban hat románnak és öt kisebbséginek szabad lenni. A bucuresti-i lapok szerint az ellenkezdeményezésnek nincsenek kilátásai a sikerre. A szövetségi bizottság a hónap végén ül össze, hogy határozzon a különböző divíziós kérdésekről.

— Székrekedésnél és emésztési zavaroknál valamint az ezekkel kapcsolatban fellépő vértórdulásoknál, fejfájásnál, álmatlanságnál és általános rosszullétnél igyunk reggel éhgyomorrra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert annak hashajtó hatása gyors, biztos, alapos és mindig kellemes. Kérdezze meg orvosát.

— Új körorvos Arad megyében. Az arad megyei Tauc községbe új körorvost helyeztek. Az új körorvos dr. Baumgärtner János, akit a Roman-megyei Strunga községből helyeztek át Tauca.

— Ellenőrzik a város területén történt építkezéseket. A városi mérnöki hivatalnak tudomására jutott, hogy — főképen a külvárosokban — több olyan építkezés történt, amelyre nem kértek és így nem is kaptak megfelelő engedélyt. A mérnöki hivatal mindent elkövet a törvényes intézkedések érvényesítésére, amelyeknek értelmében egyébként adott esetben az engedély nélkül épült ingatlan lebontását is elrendelhetik. Eppen ezért a mérnöki hivatal ismételten felhívja az építők figyelmét az érvényben levő rendkívül szigorú rendszabályokra és figyelmeztet mindenkit mulasztásának következményeire. Különben értesülésünk szerint, sorozatos vizsgálatokkal ellenőrzik a jövőben, hogy az építők rendelkeznek-e a szükséges engedéllyel.

Pizzamák
női és férfi lehérművek
legszebb kivitelben, legelőcsőbban
Kozsinekné
lehérmű varrodájában
készülnek Arad, Str. Petran 1. sz.

Péntek az utolsó terminus a külföldi polgárok jelentkezésére

Az aradi rendőrkészlet állambiztonsági hivatala közli mindazokkal a külföldi állampolgárokkal, akik utazási okmány nélkül tartózkodási engedéllyel vannak az országban, valamint azokkal, akik dr. Nansen-féle utlevéllel tartózkodnak, s azokkal a zsidó vallásúakkal, akik nem jelentkeztek az állampolgársági felülvizsgálat alkalmával, vagy annak során nem ismerték el állampolgárságukat, akiket az állambiztonsági hivatalhoz idéztek irataik letétele, valamint a Banca Natională-nál történt bélyegilleték lefizetéséről szóló bevétel bemutatása céljából, jelentkezési határidejüket péntekig hosszabbították meg. Mindazokat, akik a fenti időpontig nem tesznek eleget az állambiztonsági hivatal felhívásának, a törvény teljes szigorával sújtják és kényszerlakhelyre szállítják.

— ZÜRICH TÖZSDEZARLAT: Páris 11.75, London 20.76 egynegyed, Newyork 443 háromnyolcad, Brüsszel 75.32 fél, Milano 23.31, Amszterdam 237.20, Berlin 178, Szófia 5.40, Prága 15.12 és fél, Varsó 83.50, Belgrád 10.00, Bucuresti 3.25.

— Személyi változások a temesvári bírói karban. Az Aradi Közlöny temesvári tudósítója jelenti: Jelentős személyi változások történtek a temesvári bírói karban. Dimitrescu Emil, az ítélőtábla elnöke Bucurestibe kapott kinevezést a semmitőszékhez, mint bíró. Helyébe a temesvári tábla bírái közül választanak elnököt. Távozik a törvényszéki elnöki székből Poparian Alexandru is, aki az ítélőtáblához került mint bíró. A temesvári törvényszék elnöke az eddigi karánsebesi törvényszéki elnök: Deleanu Stefan lesz.

— Százezer lírás irodalmi díjat alapítottak német és olasz történelmi munkák jutalmazására. Münchenből jelenti: Göbbels és Alfieri miniszterek müncheni megbeszélésük során elhatározták, hogy százezer lírás díjat alapítanak annak a német illetve olasz írónak a megjutalmazására, aki munkásságával a legjobban hozzájárul a másik ország történelmének megismertetéséhez.

Olcsó tűzifa ölenként 950 leitől.
Eladás mázsára és vagonfételben
FOCUS-fatelepen, P. Stefan cel Mare 10. Tel.: 14-91

— Különös szerencsétlenség Temesváron. A Begacsatorna partján, Temesvári tudósítónk jelenti: Nem mindennapi szerencsétlenség történt tegnap a Begacsatornának Modosi-híd közeli részében. Filimon Victor berkocsis szekerevel és két lovával a Bega-ba hajtott, hogy ott a lovakat megittassa. Amikor a Bega szélére ért, ahol a víz alacsony, hirtelen eszébe ötlött, hogy valamit odahaza felejtett. A két lovat és a szekert otthagytta a víz szélén és közeli lakására sietett. Távollétében ötelekről vontató teherhajó érkezett, amely a két lovat elsöpörte és a víz mélyére taszította. Mire a szerencsétlenséget észrevették, a vontatót hajót hiába állították már meg, mert a hámval összekötözött állatok megfulladtak.

— Akiknek foglalkozása minden erejük megfeszítését követeli, igyanak hetenként legalább egyszer, reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez alaposan kitisztítja a bélszifonát s előmozdítja a gyomoremésztést, fokozza az anyagcsere életkelti a vérkeringést az egész szervezetben és ezáltal új életet teremt. Kérdezze meg orvosát.

— Aradi fiatalok újabb eltűnése. Tegnap újabb két eltűnési esetről értesítették az aradi központi rendőrséget. Jivoinov Izidor, Sft. Sava-tér 7. szám alatti lakos bejelentette a rendőrségen, hogy 15 esztendő György nevű fia nem tért haza a szülői házból — Andrács Miklós, Vadului-uccai lakosnak pedig 20 esztendő János nevű fia tűnt el otthonról. Az eltűntek felkutatására folyik a vizsgálat.

— Poloskája van? forduljon bizalommal Lovas lakástisztítóhoz, akinek 38 éves munkája igazolja annak 100 százalékos kiirtását. Str. Oltuz 111.

— Tűzriadalom az aradi Minorita Rendházban. Szerda este negyed 10 óra tájban izgalmas tűzriadalom támadt az aradi Minorita Rendházban, ami átterjedt az ucca közönségére is. A rendház egyik lakoszályában, amely az Oláh Sándor-féle papkereskedés felett van, a személyzet a fűrdőszobában tillet gyújtott és eddig még ki nem derített módon meggyulladt a fűrdőkályba kéménye. Pillanatok alatt hatalmas füstfelhő borította el az uccára néző lakosokat és a füst az uccára is kitérte. A járőrök és az ügyeletes rendőr figyelmét is felkeltette a füst, amiről először azt hitték, hogy a papírüzlet lezuhant redőnyei mögül tör elő. Az őrszemes rendőr összesította a közelbendőrörszemeket, akik közül az egyik távbeszélő szonnal értesítette a tűzoltóságot. A tűzörség készültégre példás gyorsasággal, percek alatt kivonult, ekkorra már azonban a rendház lakói és a személyzet elhagyták a tüzet.

— A világ végét jósolta az egybesereglett hívők előtt egy falusi legény. Targovisteből jelenti: Chodita községben Megsoiu Nicolae 20 éves gazdalegénynek május 19. óta látomásai vannak és a világ végét jósolja. A legény látomásairól hírek terjedtek el a falusiak között, akik ezres tömegekben zarándokolnak a községbe és áhitattal hallgatják a legény látomásait. Amikor a megszállottság rájön a legényre azt szokta állítani, hogy egy magas, fehérruhás asszony jelenik meg előtte, kinek homlokán kereszt van, kezében pedig lángpallos. A látománybeli nő arra figyelmezteti: mondja meg az embereknek, hogy javuljanak meg, mert rövidesen itt lesz a világ vége.

— A „Vulturul” új tisztikara. Az aradi Vulturul vadásztársaság megtartott közgyűlése alkalmával az alábbi új tisztikart választották meg: Tiszfeletbeli elnökök: Georgescu Petre tábornok, helyőrségi parancsnok, Stinghe Dumitru ezredes, vármegyei prefektus, Clorogariu Eugen őrnagy, vadászati főfelügyelő. Elnök: Bradean Constantin, nyugalmazott ügyvédségi titkár alelnök: Lippert Ferenc, nyugalmazott főutómester, titkár: Covacevici Gheorghe nyugalmazott főjegyző, pénztárnok: Fodor Simion állomástőnök, altitkár: Tautan Todor járásbírói tisztviselő, tanácsos: Hodagiu Francisc vasuti felügyelő, ellenőrök: Popa Ioan pénzügyigazgatósági irodafőnök és Babescu Ioan betegsegélyzői főellenőr, vadászmeister: Fischer Ferenc gyáros.

Festett élőkutya, a legújabb divathóbort

A francia fővárosban a legújabb divathóbort a festett kutya. Igazi divathölgy csak a ruháihoz illő színű ebbel jelenhetik meg az uccán. Ivenformán gyakran előfordul, hogy a legfantasztikusabb színű, kék, piros, zöld, sőt fekete bundájú kutyák sétálnak urijuk oldalán.

— Rendőri hírek: Özvegy Szollár Istvánné, Consistorului-ucca 6. szám alatti lakásába valaki álkücs segítségével behatolt. A tettes ötezer lei értékű ruhaneműt vitt magával — Ugyancsak meglopták Vajda Béla, Mărăsești-ucca 24. szám alatti lakó aradi kereskedőt, akitől egy háromezer lei értékű totelt loptak el. A feljelentések alapján a rendőrség bevezette a vizsgálatot a tettesek kézrekerítése érdekében.

Ertesítés!

Ertesítem a tisztelt hölgyközönséget, hogy kalap-szalongomat az Avram Iancu térről, Bul. Reg. Maria 17. alá (szemben a Minorita templommal), ugyancsak az udvarba helyeztem át. Szíves pártfogást továbbra is kér

Pann Józsefné

— Késsel támadtak rá egy aradi pincérre. Mandel Tibor aradi pincér feljelentést tett a rendőrségen egy általa ismert férfi ellen, aki szerdára virradóra, amikor a Cuza Vodă-uccában levő lakása felé igyekezett, megátámadta. A panaszos szerint a támadó zsebkésével megsebesítette, majd ki akarta rabolni. A feljelentés ügyében megindult a nyomozás.

„Ember és a gebéje”

Érdekes irodalmi bemutató a kertszínházban — Aradon kerül először bemutatásra magyar nyelven Ciprian világsikert aratott szatirikus vígjátéka

Csütörtök este irodalmi szempontból érdekes bemutató lesz a kertszínházban: Ciprian G. nevű román írónak, a bucurestii Nemzeti Színház főrendezőjének külföldön is nagy sikert aratott szatirikus vígjátéka, az „Ember és a gebéje” kerül színre. A színporkázóan szellemes, bölcs szatírárt árasztó vígjáték több külföldi színházban is színre került és mindenütt példátlan tetszést váltott ki. A külföld elragadtatását nemcsak a jobb-nál jobb sajtókritika, hanem az előadások magas színvonalja is igazolja. A színpadi mestermunka, amely szellemes formában az örök emberi igazságokat vetíti elénk, most jelent meg magyar nyelven és első ízben Aradon kerül bemutatásra. Az itt időző színtársulat kulturközeledést vél szolgálni azzal, hogy az illusztris román író kitünő munkáját színre hozza és éppen ezért a bemutatót ünnepélyes formák között tartják meg. A színház igazgatósága ma felkereste az aradi hatóságok vezetőit, valamint a magyar közélet vezetőit, akiket meghívott a díszbemutatóra. A társulat a színpadon is nagyobb körültekintéssel és gondolat készült fel erre a premierre és így csütörtök este a közönségnek különösen szép és élvezetes előadásban lesz része, Bizonyosra vehető, hogy csütörtök este a színház széksoraiban ott látjuk a románság képviselőit is, akik magyar nyelven ismerik majd meg a legdivatosabb román író legsikerültebb színpadi alkotását. Amint az az előveteli pénztár kimutatásából kitünik, az aradi magyar közönség is érdeklődéssel várja az Ember és a gebéje díszbemutatóját.

Pénteken az „Egy bolond százat csinál” vígjátékújdonsg 17 és 27 leies helyárrakkal, szombaton pedig „Luxemburg grófja” régi nagy operett van műsoron.

Julius 20-tól

a hadtestparancsnokságok szolgál- tatják ki az utlevelekhez szükséges katonai bizonyítványt

Bucuresti. A nagyvezérkar az érdekeltek tudomására hozza, hogy július 20-ikától az utlevelekhez szükséges katonai bizonyítványt a hadtestparancsnokságok adják ki a területükön lévő hadkiegészítő parancsnokságokon keresztül.

— Törpe-bajnoki mérkőzések pályabeosztása. A meginduló törpebajnokság első fordulójának mérkőzései a következő pályákon kerülnek lebonyolításra: Gloria-pálya: Gloria-Crisana fél 6 óraker (szombaton). Transilvania—ATE (SGA) 6 óraker, AAC (CAA)-pálya: 8.30 óraker reggel: AAC (CAA)—Olimpia, délután negyed 4 óraker: Banat—Unirea, AMTE (AMEFA)-pálya: 9 óraker: AMTE (AMEFA)—Hakoah.

— Koldusszegényen halt meg egy volt amerikai milliomos. Rendkívül érdekes cikkben számol be Tolnai Világlapja legújabb száma P. D. Armour amerikai milliomos tündökléséről és bukásáról. Szegény paraszt gyermek volt Armour, aki élelmiszerekkel dáriusi vagyont szerzett magának, de élete végén mégis szegényen, elhagyatottan halt meg. A legkiválóbb magyar írók novelláin a rendkívül érdekes cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül gazdag rejtvényrovatot és közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban.

Fényes délben betörték a Kerpel-könyvkereskedésben

Szerdán, a déli záróra alatt betörtök jártak Kerpel Izsó aradi könyvkereskedő főterti üzlet-helyiségében. Az ismeretlen betörtök a pincén keresztül hatoltak be a könyvkereskedésbe, ahol feltörték a kézipénztár fiókját és onnan négyezer lei vitték el. A betörést a délutáni üzletnyitáskor fedezték fel és arról értesítették a rendőrséget, ahonnan megindult az eljárás.

— „Katasztrófák szörnyű sodrában” című cikksorozat keretében rendkívül érdekes riportot közöl gróf Bethlen Margit népszerű képes szépirodalmi lapjának, az „Ünnep”-nek most megjelent új számában. A 68 oldalas albumalaku „Ünnep” ezúttal is gazdag tárházat nyújtja a nívós és szórakoztató olvasnivalóknak s a remek képeknek. Főelárúsító: Journal Import, Nagyvárad, Bul. Reg. Ferdinand 46. Egy szám ára 15 lei.

— Ideges embereknel és lelkihetegeknél az igen enyhe hatású, mindig megbízható természetes „Ferenc József” keserűviz — reggel éhgyomorral egy pohárral bevéve — kiadós béltisztítást, jó gyomoremésztést és elegendő étvágyérzetet hoz létre. Kérdezze meg orvosát.

— Megjelent a „Korunk” nyári kettős száma. A „Korunk” társadalomtudományi és irodalmi havi szemle idei dupla számát az 1789-es nagy francia forradalom emlékének szenteli Cseh Gyula. Az Ancien Régime utolsó évtizedei című cikkében a közvetlenül a forradalmat megelőző időkről ad képet. Nagy Gábor a forradalom gazdasági előzményeit vizsgálja s a társadalmi létnek ezen a vonalán vezeti el az olvasót a forradalomig. Földes Ferenc 1789. és a filozófia kapcsolatairól ír érdekes fejtézetést, kiemelve a forradalom előtti idők gondolati erőinek nagy szerenét Heves Renée a nagy francia forradalom egyik nagy női alakjával. Mme. Rolanddal kapcsolatban a nőkérdést s a nők helyzetét ismerteti. Rényi László a francia forradalom és a felvilágosodás kelet-európai közéletéről érdeklő vonatkozásokról ír értékes és bőven adatolt cikket. 1789. és a „zsidókérdés” címen Cseh Gyula vetíti történelmi távlatokba napaink oly aktuális kérdését. Fejtő Ferenc, Magyarország és császára 1789-ben című írásában az eseményeknek II Józsefre tett hatását írja meg. Forgács Antal a francia forradalom emlékeiről ír a párisi emlekkéltetéssel kapcsolatban. Közli a lap a francia forradalom eszmei alapját jelentő Emberi jogok kiáltványát részletesen Martinovics. Az ember és a polgár kategóriájából. Romain Rolland Robespierre című drámájának egy jelenetét és más emlékeket. Egyéb vonatkozású írásokkal szerepelnek a lapban Méliusz József, Jordákv Lajos, Pán Gábor, Bartha Lajos, versekkel, Faludy György, Berkó Sándor, Darvas Szilárd, Gerebily László, Hollós Korvin Lajos és Horváth Imre. A közel 150 oldalas számot bő Kulturkrónika, Szemle- és Bírálat-rovatok egészítik ki, valamint világnézetek és folyóirat-szemle. Előfizetni óhajtóknak ingyen küld mutatványszámot a kiadóhivatal: Kolozsvár, Cal. Gen. Dragalina 108.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:
VOJTEK gyógyszerár, Bulev. Regina Maria 25. (Tel.: 15-10.)
DANCIU gyógyszerár, Piata Mihai Viteazul 13. (Tel.: 15-78.)
BERNÁTH gyógyszerár, állomással szemben,
BERGER gyógyszerár, Saguna-ut., (Tel.: 15-00.)

SPORT KÖZLÖNY

A szövetség rendezésében

Vasárnap kezdődnek meg Aradon a törpebajnokság mérkőzései

Részletes sorsolás

A kerületi sportszövetség vette kezébe a törpe ügyét és a tegnapi ülésén ki is sorsolták a bajnokságot, amely vasárnap veszi kezdetét. A Gloria, AAC (CAA) és AMTE (AMEFA) pályákon bonyolítják le a törpebajnokság mérkőzéseit és több mérkőzésnél a pályát is megjelölték, ahol az lejátszásra kerül és itt alább is zárójelben feltüntetjük a kijelölt pályát. A sorsolás az alábbi:

Julius 23: Gloria—Crisana, AMTE (AMEFA)—Hakoah, Banatul—Unirea (AAC.CAA.pálya), Transilvania—ATE (SGA) (Gloria.pálya), Olimpia—AAC (CAA) (AAC.CAA.pálya.)

Julius 30: Gloria—AMTE (AMEFA), Hakoah—Banatul (AAC.CAA.pálya), Unirea—Transilvania (AMEFA.pálya), ATE (SGA)—Olimpia, AAC (CAA)—Crisana.

Augusztus 6: Olimpia—Crisana, Hakoah—Gloria (AAC.CAA.pálya), AMTE (AMEFA)—Unirea, Banatul—Transilvania (Gloria.pálya), ATE (SGA)—AAC (CAA.)

Augusztus 13: Unirea—ATE (SGA), Gloria—Olimpia, Transilvania—Hakoah (AAC.CAA.pálya), Crisana—Banatul (Gloria.pálya), AAC

(CAA)—AMTE (AMEFA.)
Augusztus 15: AMTE (AMEFA)—Banatul, Transilvania—Gloria (AAC.CAA.pálya), ATE (SGA)—Crisana, —Unirea—Olimpia (AMTE.AMEFA.pálya), Hakoah—AAC (CAA) (AAC.CAA.pálya.)

Augusztus 20: Crisana—AMTE (AMEFA) (Gloria.pálya), Gloria—Unirea, Hakoah—ATE (SGA) (AAC.CAA.pálya), Olimpia—Transilvania (AAC.CAA.pálya), AAC (CAA)—Banatul.

Augusztus 27: Banatul—Gloria (Gloria.pálya), AMTE (AMEFA)—ATE (SGA), Olimpia—Hakoah (AAC.CAA.pálya), Transilvania—Crisana (Gloria.pálya), Unirea—AAC (CAA) (AAC.CAA.pálya.)

Augusztus 29: Crisana—Hakoah (Gloria.pálya), ATE (SGA)—Gloria, AMTE (AMEFA)—Transilvania, Banatul—Olimpia (Gloria.pálya.)

Szeptember 3: Crisana—Unirea (Gloria.pálya), Olimpia—AMTE (AMEFA) (AMTE.AMEFA.pálya), ATE (SGA)—Banatul, Transilvania—AAC (CAA) (AAC.CAA.pálya.)

Szeptember 8: Unirea—Hakoah (AAC.CAA.pálya), AAC (CAA)—Gloria.

Hogyan alakulnak a B. liga-csoportok

Bucuresti. Az egyik bucaresti-i sportlap a szövetség illetékesitől nyert információ szerint közli a négy B) ligás csoport beosztását. A csoportokban úgy a Gloria CFR, mint a Mures szerepelnek és miután a két csapat közül az egyik bekerül az A) ligába, egy hely megüresedik, vagy a keleti csoport északi alosztályában, vagy pedig a nyugati csoport déli alosztályában. A B) ligák csoporttervezete a következő:

Keleti csoport:

Északi alosztály: Gloria CFR, DVA, Doc (Galati), Macabi (Chisinau), Sporting, Mihai Viteaz, Muncitorul (Cernauti), Victoria (Iasi), Traian.

Déli alosztály: Macabi (Bucuresti), Turda, Tricolor CFPV, Prahova, AS Constanta, Dacia Unirea, Franco Romanz, Astra (Ochiuri), Crai Iovan, Astra (Brassó).

Nyugati csoport:

Északi alosztály: NAC (CAO), Törekvés (Starujnta), Crisana, Monopol, Parkochba, Olimpia (Szatmar), Universitatea, Sodronyipar, Cement, Victoria (Nagykaroly).

Déli alosztály: Gloria Kinizsi (Chinezul), Electrica, Mica, Vulturii, Minerul, Jiul, CFR Simeria, Sparta (Meggyes), Mures.

A Gloria vezet

az AAC (CAA) jubileumi labdarugó-tornán melynek döntő mérkőzését a két csapat vasárnap fogja lebonyolítani az atléták pályáján. A sorrend most a következő:

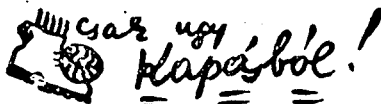
1. Gloria 11 - - 4 0 2
2. AAC (CAA) 11 - - 3 0 2
3. Transilvania 1 - - 1 0 3 -
4. Hakoah 1 - - 1 0 4 -

Ujabb fejlemény

a Pop III. — UDR ügyében

Bucuresti. A bucaresti-i sportlapok jelentései szerint Pop III. igazolási ügyében újabb fordulat állt be. A neves játékos, aki az UDR-hez kérte igazolását, közjegyző előtt nyilatkozatot adott, amely szerint ő csak az igazoló lapot és a szerződést írta alá a resicai egyesület részére. A többi akták aláírására pedig fivérét Pop Ioant hatalmazta fel. Tekintettel arra, hogy a különböző iratokat ilvenformán nem a játékos írta alá, azok érvénytelenné lesznek nyilvánítva és Pop III. a Victoria igazolt játékosa marad.

O Endrefi a Juventusban marad. Több lapban megjelent hír szerint Endrefi átadásáért a Rapid és a Juventus között tárgyalások indultak volna meg. A Juventus azonban nem hajlandó lemondani Endrefiről, az Aradról elszármazott kitűnő kapus is meg van elégedve egyesületével és így Endrefi megmarad a Juventusban.

A Gaiana-pályán vasárnap körmérkőzés kezdődött, amelyen az AMRA 5:4 arányban győzött az Egyetértés (Intelegerea) ellen, a Fortuna és a Gaiana pedig 2:2 arányban döntetlenül mérköztek. Sorsolással a Fortuna került döntőbe, ahol — meglepetésre — a két másodosztályú egyesület csapatai találkoznak vasárnap.

Vasárnap folytatódnak a küzdelmek az A) liga harmadik helyéért a Gloria CFR és a Mures csapatai között. A sorsolás, amelyet tegnap etettek meg, úgy hozta magával hogy az első mérkőzést Julius 23-án Galatiban bonyolítják le, a második meccsre Julius 30-án Marosvásárhelyen kerül sor.

Az FRFA illetékes helyéről jelentik, hogy a nemzet bajnokság A) csoportjának őszi műsorát okvetlenül még Julius hónap folyamán elkészítik és a bajnokság augusztus 27-én vagy szeptember 3-án veszi kezdetét.

O KEDDEN SORSOLÁS! Az alkerületi sportszövetség visszavonhatatlanul keddre, Julius 25-ére tűzte ki a kerületi bajnokság sorsolását. Egyszerre még nem biztos azonban, hogy miként alakul a bainoki beosztás és könnyen lehetséges, hogy az életképtelen csapatok megszüntetése után egy 15 tagú csoportban bonyolítják le a bajnokságot.

O MAROSBAJNOKSÁGOT RENDEZ AZ AAC (CAA) USZÓSZAKOSZTÁLYA. Az atléták uszós szakosztálya is kiveszi részét az egyesület jubileumából és a közeljövőben megrendezi a Maros-uszós bajnokságot, amelyen minden bizonnyal valamennyi aradi uszós rajthoz áll. Itt írjuk meg, hogy a sárgafehér uszók Julius 29—30-án Marosvásárhelyen állnak rajthoz az MSE nagyszabású országos uszóversenyén.

O A boxbajnok elintézte vakbelét. Ismeretes, hogy Jack Dempsey volt boxvilágbajnok vakbél-műtétet hajtottak végre. Az operáció után komplikációk léptek fel és napokon keresztül élet és halál között lebegett a volt nehézsúlyú világbajnok. Mint most érkezett távirat jelenti, Dempsey túl van minden veszélyen és tegnap el is hagyta a szanatóriumot, amely alkalomból régi rajongói hosszan ünnepelték.

O Rowe a Hungáriában? Arthur Rowe angol edző nyáron tartózkodott Budapesten, ahol a főiskolás labdarugókat részesítette kiképzésben. Az angol edző munkája olyan nagy elismerést keltett magyar sportkörökben, hogy most — hír szerint — a Hungaria akarja edzőnek megvenni Rowe mestert.

Palace Pensio

BUDAPEST,

VII., Károly király-ut 3/a

Telefon: 141-610, 141-620

Központi fűtés. 50 szoba. Minden komfort. (Hideg-meleg folyóvíz, központi fűtés, stb.) Francia és diétás konyha. — Szobák elvétel nélkül is. — Időszzerű árkak!

Meghalt a kórházban a vasárnapi késelés áldozata

Az aradi központi kórház sebészeti osztályán az éjszaka folyamán meghalt Pecican Iosif Ureche-ucca 11. szám alatt lakó iparos, aki vasárnap virradó éjszaka az egyik kisebb aradi mulatóban összeszólalkozott Szalai József Lahovari-ucca 6. szám alatt lakó pékséggel és Horváth Jenő Saguna-uti mézáróssal. A veszekedés hevében Pecican összeszurkálták és az elszenvedett sérülések okozták halálát. A késelő iparosok szerdán délelőtt kerültek az ügyészségre, majd a vádtaács elé, amely csak Szalai letartóztatását rendelte el.

A szlovák belső kölcsön ügye

Pozsony. Kedden minisztertanács volt, amelyen a pénzügyminiszter beszámolt a szlovák belső kölcsön jegyzésének eredményéről. A kölcsönjegyzés 358.5 millió koronát eredményezett. A kölcsönjegyzés ügyével kapcsolatban a szlovák propagandafőnök kijelentette, hogy a szlovákiai zsidóság bojkottálta a kölcsön jegyzését és ennek következményeit viselnie kell.

UJ KÖNYVEK

— Remenyik Zsigmond: „Vész és kaland”. Remenyik Zsigmond az újabb magyar írónemzedék egyik legkiemelkedőbb képviselője. Írásait bátor szókimonadás, kiállás, a társadalom legmélyebb rétegeibe bevilágító tekintet és szatirikus ostorozó hajlam jellemzi. Új művében, a „Vész és kaland”-ban az író életelmúlt szakának egyik fejezetét írja meg. Délamerikában való bolyongásait, a nélkülözés és tapasztalatgyűjtés fárasztó és nehéz éveit. Meghökkenő események történtek az író életében, egyes történések egyenként véve is valóságos regényt alkothatnának és egészben véve egy író kalandos ifjkorának megkapó regényét adják. E műve szintén alkalmas ad Remenyik Zsigmondnak remek szatirizáló és társadalom-kritizáló képességének kifejtésére. Az előadásmód élvezetessége, egy egészen kivételes, egyéni hang, bátor író vallomása, a tartalom érdekességével együtt egy nem mindennapi könyvet sorakoztatnak az író eddigi érdekes művei mellé. Remenyik Zsigmond: „Vész és kaland” című kötete az Athenaeum kiadásában jelent meg. Ára 119.— lei minden könyvkereskedésben vagy Lepagenál, Kolozsvár. Kérje az Athenaeum-újdonságok teljes jegyzékét.

— Zenei kis lexikon. Falk Géza zenei lexikona a zeneszerető, művelt nagyközönségnek készült. Tárgyi és személyi részének valamennyi fejezete világos és egyszerű. A szakkifejezéseket mindenki számára érthető szavakkal magyarázza meg, a muzsikusról és alkotóművészeiről pedig lelki elemzést ad, amelyen keresztül megismerjük stílus és kifejezésbeli hovatartozásukat. A művelt olvasót nem az adatok és számok könnyen felejtendő és már sokszor olvasott tömeg, hanem maga a művész és a szakkifejezés tökéletesen érthető megmagyarázása érdekli. Falk Géza lexikona épp ezért időszerű és uttörő munka, mert a felejtelennek híven megfelel. E kis lexikon minden muzsikusként, zeneszerető hangverseny- és operátorgatóként, valamint rádióhallgatóként hűségese segítőtársa. Tehát nélkülözhetetlen! A lexikon olvasása közben nemcsak tanulunk, művelődünk és fejlődünk hanem gyönyörködünk is, mert a könyv sok-sok fejezete a lexikonból lustól messze eltérő írói lendülettel tárja fel előttünk a megismerésre váró tárgyi és szemlévi problémákat. Falk Géza: Zenei lexikon Bárd-kiadásban jelent meg és egészségkönyvtárban ára 125.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Kolozsvár. Kérje a Bárd-kiadó könyveinek teljes jegyzékét.

România

Judecătoria Mixta Arad.
Nr. Pres. VI. B. 1—1939.

Publicațiune de licitație

Noi A. Precup Sef Judecătural Judecătoriei Mixte Arad

Aducem la cunostința amatorilor că pe ziua de 27 Iulie 1939, ora 11 dimineața se va ține la sediul Judecătoriei din Arad Palatul de Justiție Camera 44 licitație prin bună învoială pentru efectuarea lucrărilor de reparat pardoseala, reparat mobilier, confecționarea de bănci, vâruit sociul coridorului și a tele conform devizului Nr. 1, și caetului de sarcini întocmit de Serviciul Arhitectural Primăriei Arad și cari se pot vedea la Judecătorie în fiecare zi de lucru dela orele 8—14.

Amatorii vor prezenta la licitație garanțiile cerute de caetul de sarcini și vor face dovada indeplinirii tuturor condițiilor.

Dat în Arad azi 18. Iulie 1939.

Sef Judecătural
A. Precup.

Grefier
Indescrisibil.

„A Mars jegyében...”

„Galilei óta nem állt a csillagászat ilyen fordulat előtt”

Beszélgetés a Marsról és az új óriási messzelátóról dr. Wodetzky József budapesti egyetemi tanárral

Budapest. Világos tanári szoba, az egyetem bölcsészeti karának épületében. A széles ablakon át bebólonganak a kert lombjai, a falakon régi, nemesvonalú rézmetszetek, híres csillagászokról. Az egyik süppedő bőrkarosszékekben ősz, pap: Marcu, derűstekintetű férfi ül, Olykor előrehajlik s az asztalára tett könyvekben lapozgat, hogy pontosabban felelhessen kérdéseimre: dr. Wodetzky József egyetemi tanár, a budapesti Csillagászati Intézet nagyhírű igazgatója.

Hírek a Marsról

A Marssal kezdjük. Tulajdonképpen azért kerestem fel, hogy megtudjam: mit várhatunk az e nyáron beálló Mars-közelségtől, amiről már hírt adott a napisajtó?

— A Mars tizenöt-tizenhat évenként jut legközelebb földünkhöz — mondja lágy, nyugodt hangján. — Legutoljára 1924. augusztusában állt elő ilyen helyzet. A mostani július 27-én este 9 órakor éri el a távolságát, ekkor égi szomszédunk alig 58 millió kilométernyire lesz tőlünk.

— Csekélység...

— Csillagászati viszonylatban tényleg az. Sajnos, csak a déli földtekéről lehet majd kényelmesen megfigyelni. Az ottani jelentősebb csillagvizsgálók: Fokváros, Pretoria, az ausztráliai Adelaide és Canberra, Melbourne, Wellington, az argentinai Cordoba, Santiago di Chile és a többiek természetesen nem fogják ezt a kitünő alkalmat elszalasztani.

— Milyen jelenséget figyelnek majd meg?

— Minden csillagászati tevékenységet három főcsoportra oszthatunk. Az úgynevezett „vizuális”, messzelátóval történő megfigyelésre, a szinképelemzésre és a fényképezésre. Így a nyár folyamán talán új adatokat nyerhetünk a Mars két holdacskajáról: Phobosról és Demoszról. Ezek binek átmérője mindössze tizenkét, utóbbi tíz a legkisebb égitestek közé tartoznak, hiszen elő-

kilométer. Az ácslegényből lett amerikai csillagász: Hall fedezte fel őket 1877-ben, de annyira parányiak, hogy rájuk vonatkozó ismereteink mindmáig hézagosak. Az mindenestre említésre méltó, hogy a Phobos Demoszsal ellenkező irányba halad, nyugaton kél és keleten nyugszik. Még egy érdekesség: Voltaire „Mikromégas”-ában és Swift „Gulliver”-jében, több, mint száz évvel Hall felfedezése előtt, beszélt a Mars két holdjáról Irói megerzés? Képzlet és valóság véletlen összetalálkozása?... Nem tudhatjuk.

Bármennyire meglepő is ez a közlés, igyekszem a beszélgetést a Marsra terelni. Minden avatlatlan elsősorban azok a bizonyos „csatornák” izgatnak, amelyek állítólag valószínűvé tennék élőlények jelenlétét a szomszédos bolygón...

A professzor finomvágású arcán alig észrevehető mosoly fut át.

— Kérem, e „csatornák” létezése egyáltalán nem biztos, sőt... Antoniadi, a híres meudoni csillagász szerint, e különös ákom-bákomok egyáltalán nem csatornák: mi több, a Marsról készült gondos felvételeinek egyike sem tünteti fel őket. Magam is osztom Antoniadi álláspontját.

— Az emberi szem sajátsága, hogy egymás mellett fekvő pontokat vonalakká köt össze. Feltehető, hogy bizonyos esetekben némi jóakarattal ez történt a homályos világítású Mars egyes pontjaival is.

— Mik lehetnek ezek? Kráterek? Horpadások?

— Csak semmi elhamarkodott következtetés! — hangzik a figyelmeztetés. — Egyelőre csak annyit mondhatunk, hogy a Marsnak légköre van, északi és déli pólusain fehér részek láthatók (téli időjárás nyomai), foltjai hol szürkébbek, hol sötétebbek, ami talán évszakok szerint változó növényzetet jelent... De ez aztán a legmesszebbmenő következtetés, amit megengedhetünk magunknak.

Készül a világ legnagyobb teleszkópja

Gondolatban kissé lehangoltan búcsuzom a marsi emberektől és a marsi élettől. Kár, nagy kár. Milyen felvillanyozó lett volna az a tudat, hogy... A professzor mintha sejtene, mi megy végbe bennem, megszólal:

— A nagyközönség a csillagászattal, akár a köbbi tudományággal kapcsolatban, mohón kutat „érdekességek” után és közben elsiklik figyelme olyan események fölött, amelyek több, mint érdekesekek: korszakalkotók. Most is készül a mi munkásságunk területén valami... — És látva, hogy elkapom fejem, elébe vág sürgetéseimnek: — Az Egyesült Államokban most készítenek egy óriási teleszkópot a kaliforniai Mount Palomar megfigyelő számára. Magát a kupolát 42 méter átmérőjűre tervezik, ami önmagában véve is csodálatos. A csiszolás alatt álló tükrök átmérője pedig 5 méter lesz. Gondolja meg, hogy az eddigi legnagyobb teleszkóp, a Mount Wilsonnak 2 és fél méter átmérőjű a tükrök. Minél nagyobb a tükrök, annál több fényt gyűjt össze, minél több fény gyűlik benne, annál messzebb lehet vele látni. Más szóval, a Mount Palomarról remélhetőleg négyszer annyi csillagot fogunk számbavehetni, mint eddig. Olyan haladás ez — hangja kicsit elfullad, habozik, majd egész halkán: — ... mint amikor Galilei először nézett bele 2 és fél centiméter átmérőjű

távcsövébe és megpillantotta a Jupiter holdjait.

— És mi lesz az új távcső legfőbb feladata?

— A távoli világok, a ködfoltok vizsgálata, a Nagy Kozmosz feltárása.

Csillagjósok — és vízvezetéki cső

Még sokat kérdezgetek. Szeretném például, ha véleményét mondana a csillagászati szaktekintély a manapság annyira divatos csillagjósokról. Nem huzódik a választól. Kifejti, hogy a csillagjósok, az asztrológia, ősrégi hiedelem. („Nem babonát mondomok!”) A kémia bizonyítja, hogy feltétlenül vannak bizonyos katalitikus sugárzások, melyekből végtelenül kicsiny mennyiség elegendő nagy kémiai folyamat megindítására. Lehet, hogy a csillagok kisugárzása hatással van az emberi szervezetre, de csak a jelenben. Ebből arra következtetni, hogy mi fog évek múlva történni az illető szervezettel, már képzlet dolga.

— Jelenlegi időérzékünk egydimenziós — magyarázza. — Mintha egy csőbe volnánk bezárva, például egy vízvezetéki csőbe, az áram sodor előre és mi csak hátrafelé tudunk nézni, előre nem. Vagy gondoljon Platon híres hasonlatára: barlangban felancolt emberekről beszél, akiket hátulról ér a fény, de ők csak előre látnak, saját árnyékuk rebbenését figyelik a sziklafalon és ilyen kétdimenziós lényeknek tartják magukat a valóságban is... — Rövid szünet után: — Ha négymeretű időérzékünk volna, akkor láthatnánk a múltat, a jelen és a jövőt egyszerre. Ilyen lények jósolhatnának a csillagokból, de mai időszenzóriumunkkal és tudásunkkal ez lehetetlen. A csillagok másra jók, emberi szempontból is. Távlatot adnak, kiszabadítanak a kicsinyességből és elvakultságból. Aki a világmindenséggel társalkodik, elnézőbb, megértőbb a földi dolgokban. A csillagok lélektani hatása e tekintetben elvitathatatlan. Ezért lenne rendkívül fontos, hogy az iskolákban többet foglalkozzanak a Kozmosz törvényeivel...

*
Megyek a zsvajgó uccán... és szégyenlem magam. Mindannyiunk nevében, akik olyan ritkán, vagy soha sem nézünk fel a csillagokra.

(G. L.)

Felépül sérüléseiből Vaida-Voevod Alexandru leánya

Gherman mérnök bordatörést és belső zuzódást szenvedett, a két kis gyermek könnyebben sebesült meg.

Kolozsvár. Vaida-Voevod Alexandru királyi tanácsos vejének és családjának gépkocsiszerencsétlenségével kapcsolatban jelentik, hogy a helyszínre kiszállt csendőrmester utasítására a sebesülteket a mócsi közkórházba szállították. Florescu és Ariesanu mentőorvosok, majd Pop Alexandru dr. orvostanár, a sebészeti klinika professzora mentek ki a helyszínre. Az orvosok csakhamar hozzáálltak a sebesültek megvizsgálásához és bekötözéséhez. Gherman Nicu leány fején sérült meg súlyosabban s nem tartják lehetetlennek, hogy koponyaalapi törést is szenvedett. Legsúlyosabban Mester Ilona, a Gherman-gyermekek fiatal magyar nevelőnője sérült meg, aki a mócsi közkórházban bele is halt sérüléseibe. Gherman mérnök arcán sérült meg súlyosabban. Amint tüzetesebben megvizsgálták, megállapították, hogy bordatörést és belső zuzódásokat is szenvedett. A két kisgyerek csak könnyebben sebesült meg s az intéző is aránylag könnyű sérülésekkel uszta meg a szerencsétlenséget.

A mentők Ghermannét és férjét a kolozsvári sebészeti klinikára szállították.

A klinikáról szerzett értesüléseink szerint Ghermanné állapota a délutáni órákban kielégítő volt s nincsen ok közvetlen aggodalomra.

Horvát politikusi neveztek ki a jugoszláviai postafakárékpénzár vezetésére

Belgrádból jelentik: A postafakárékpénzár eddigi vezérigazgatóját, Nedelkovicot fölmentették állásából és helyébe Markovic Milenkót, a zágrábi gazdasági egyesület titkárát, az ismert horvát politikust neveztek ki. A kinevezés a szerb-horvát megegyezés jegyében történt és valószínű, hogy a közeljövőben számos vezetőállásba fognak horvát személyiségeket kinevezni.

A megegyezésre vonatkozó megbeszélések egyébként Pál kormányzóherceg londoni tartózkodása alatt is folynak. Macsek hétfőn Zágrábban bizalmas munkatársaival folytatott megbeszéléseket ebben a kérdésben. Ezen a tanácskozáson a megegyezés írásbafogadásának módozatairól tárgyaltak.

Wagons-Lits/Cook

utazási programok

New-york:

a vilákiállítás megtekintése, szabadon választott hajóval, hivatalos nemzeti bank árfolyamon számított árrakkal.

Páris:

egyéni és társasutazások a zürichi kiállítás megtekintésével.

Svájc:

Leiben tizethető kirándulások augusztus és szeptember hónapokban.

Fekete-tenger:

Mamaia, Eforia, Carmen-Sylva, Ecrene nyaralási bónok kiadása.

Repülőjegyek:

az összes romániai és külföldi járatokra

C.F.R. körjegyek: Románia összes vonalaira.

Információkat és felvilágosításokat nyújt a

Wagons-Lits/Cook

menetjegyjroda, Arad, Minorita-palota

Százötvenmillió olasz lira értékű hadianyagot szállít Romániának az olasz Breda-művek

Rómából jelentik: A Stefani-ügynökség közlése szerint a román kormány nagyarányú fegyver- és egyéb hadianyagmegrendelést tett az olasz Breda-műveknél. Olasz lapok írják, hogy ez a rendelés 150 millió olasz lirára tehető és, hogy a szállításokat az olasz nehézipari vállalat más, külföldi vállalatokkal szemben kedvezőbbnek bizonyult ajánlattal nyerte el.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Módosítják az erdőtörvényt

Bucuresti. A földművelésügyi minisztériumban a jelenlegi erdőtörvény, különösen az erdőtermelés eredményének jobb elosztásáról fog gondoskodni. Elsősorban is a falu szükségleteit látják el és csak az ezután fennmaradó faanyagot értékesítik más módon. A „Timpul” értesítése szerint az új erdészeti kódexben nem fog szerepelni a közbirtokosságok és falusi közösségek szervezéséről és működéséről szóló fejezet.

A pro-forma számlák kibocsátása és bélyegzése

Hogyan történik a bélyegtörvény új intézkedéseinek gyakorlati alkalmazása

Amint már annak idején megírta az Aradi Közlöny, a bélyegtörvény 14. szakaszának 13. paragrafusa értelmében, az április elsejei szövegezésnek megfelelően, bevezették a pro-forma számlák kibocsátási kötelezettségét és az ezzel kapcsolatos bélyegilletékl rovás mikéntjét is meghatározták. Ez a kötelezettség a termelők nagybani lerakataira vonatkozik, mégpedig a nap folyamán akár saját, akár idegen detailkereskedés számára történő áruátadások viszonylatában. Ezt az intézkedést azon elgondolás alapján léptették életbe, hogy amíg az áru eljut a termelőtől a detail-kereskedőig, legalább egyszer számlabélyeg-illeték lerovása kötelező. Mivel a ren-

delkezés gyakorlati alkalmazása körül nézeteltérések támadtak, amelyekből a kereskedelmi életre hátrányos helyzetek adódtak, illetékes helyen megállapítják, — amint azt a bucuresti-i szaklapok részletes tudósításokban közlik, — hogy a pro-forma számla kibocsátása csak az első engros raktárból történt kiszállítás alkalmával kötelező, egyazon termelőnél. Pro-forma számla bocsátandó ki és négy ezrelék számlabélyeggel, valamint négy ezrelék repülőbélyeggel illetékelendő, ha az áru a termelő lerakataiból közvetlenül a saját eladó közeghez szállítatik, tehát nemcsak akkor, ha az engros raktáron keresztül történik meg az áru kiadása.

Az összes, magánosok által kérelmezett devizaengedélyezések kiutalása szabad forgalom keretén belül történik

A Banca Nationala hivatalos közleménye

A Banca Nationala a következő közleményt hozta nyilvánosságra: A kormány gazdasági bizottságának július tizenegyedik ülésén hozott határozata értelmében a magánosok által kért és alant felsorolt devizák, amelyeknek kiutalása a nemzetgazdasági minisztérium valutaengedélyező bizottságának hatáskörébe tartozik, az érvényben lévő normák szerint, kizárólag a szabad forgalomból bocsájtatnak rendelkezésre. E tekintetben figyelembe vétetnek a szabad kereskedelemnél irányadó normákon kívül a felsorolt célokra történő devizaengedélyezés normái is. Az ide tartozó tételek a következők: Egészségügyi célok, turisztika, kereskedelmi érdekkörbe tartozó utazások, magánosok polgári tartozásai, eltartás, segélyek, nyugdíjak, kivándorlás és az összes hasonló természetű kérvényezési indokolások.

Fenti meghatározások körébe tartoznak mind azon országok devizái, amelyeknek vonatkozásában nincs érvényben valutáris megszorítás, bármelyik legyen is az az ország, amelyre a kifizetést kérelmezik. Az itt felsorolt célokra történő kiutalásokra vonatkozó kérelmeket az érdekeltek, mint eddig is, kizárólag a nemzetgazdasági minisztérium mellett működő valuta-bizottsághoz intézzék.

= NAGY EGFREK JELENTŐS KÁRT OKOZTAK SOPRON KÖRNYÉKÉN. Budapesti Rador-jelentés arról számol be, hogy nagy számban fellépő nagy egerek valósággal elárasztották Sopron környékét állítólag az egerek több mint 30.000 métermáza zabonát pusztítottak el.

= A Prahova-völgyébe költöztetik a nagykárolyi papírgyárat. Nagykarolyból jelentik: A papírkartell történt megegyezés folytán a nagykárolyi papírgyár üzemét fokozatosan leállítják és a gyár egész berendezését a Prahova völgyébe szállítják. Ploiesti-Telejenben már készen áll a gyárépület, ahol a papírgyárat újból felszerelik. A nagykárolyi gyárban fokozatosan állítják le a munkát. A papírzacsok-üzemben már nem dolgoznak, rövidesen megszűnik a munka a gyár többi osztályain is. Az eddigiek szerint a gépek leszerelését is elvégzik augusztus hónapban és leszerelésük után azonnal rendeltetési helyükre szállítják őket. A gyárnak csak egyetlen osztálya, a cellulóze-gyár marad Nagykarolyban. A papírgyár megszüntetése illetve átköltöztetése súlyosan érinti Nagykaroly munkáit, mert ismét többszáz munkás marad kenyér és kereset nélkül.

= Új két termést hozó buzaajtával kísérleteznek Oroszországban. Szovjetországon érdekes kísérletek folynak egy új buzaajtá kitenyésztésére. A buza keresztezésével olyan, tavasszal vetendő buzaajtát sikerült létrehozni, amely az első év bőséges termése után a következő években egy vetés után két termést ad. A második termés az elsőnek 40-45 százaléka. Az új buzaajtá hozama évről-évre du-sabb, a vetés pedig ellentáll a fagynak és a szárazságnak egyaránt. Új, az eddigieknél sokkal értékesebb rozs-fajta kitenyésztésére is kísérletek folynak Oroszországban.

= Román bizottság a bad-kreuznachi nemzetközi szállészeti kongresszuson. Néhány nap múlva megkezdődik Bad-Kreuznachban a nemzetközi szállészeti kongresszus, amelyen Romániát a következő bizottság képviseli: Vladimir Zaporoscenko, Jean Th. Florescu, I. C. Ionescu, V. Tiroiu I. C. Teodorescu. Visszatérőben Németországból, a román delegáció tagjai — akikhez különben a tárgyalások során a szállészeti szindikátusok szövetségének több tagja csatlakozik még — meglátogatják a spanyolországi szálléstermő vidékeket.

5,612.300 font

a Romániának nyújtott angol kölcsön pontos összege

Bucuresti. IORDAN, pénzügyminisztériumi vezértilkár visszatért Londonból, ahol részt vett az angol-román kereskedelmi egyezmény végrehajtási megbeszélésein. A vezértilkár bemutatta Constantinescu pénzügyminiszternek a kölcsönszerződést, amely szerint Anglia 5.612.300 font kölcsönt bocsát Románia rendelkezésére. A kölcsön husz éven keresztül törlesztendő.

Kilenc milliárd 330 millió lei a romániai fagazdaság értéke

Bucuresti. A földművelésügyi minisztérium agrárgazdasági igazgatósága felbecsülte a romániai fagazdaság értékét. Eszerint az erdők 8 milliárd 500 millió lei, a magános fák 730 millió lei, a gyümölcsfák 100 millió lei, összesen tehát 9 milliárd 330 millió lei érnek.

A földművelésügyi minisztérium azzal a tervvel foglalkozik, hogy a legtöbb faluban gabonaraktárakat létesít.

= Százhuszmillió lei értékű utépitéshez szükséges angol gépet hoznak Romániába. Bucurestiből jelentik: A „Finanțe și Industrie” című lap értesülése szerint az angol-román gazdasági szerződés alapján rövidesen 120 millió lei értékű utépitéshez szükséges gépet hoznak be az országba.

= Életbelépett az angol-román kereskedelmi és fizetési egyezmény. Londonból jelentik: Az angol kincstár hétfőn hivatalosan közzétette, hogy a július 12-én aláírt angol-román kereskedelmi és fizetési egyezmény életbelépett.

= Nincsen fuvardíj-utánvét és utánvételes áru a német-román kapcsolatban. A német vasutak vezérigazgatósága új rendelkezést adott ki a külföldi áru szállítására. Eszerint augusztus 1-től kezdve nem lehet utánvétellel árut küldeni Romániából, vagy viszont, hasonlóképpen nem utánvételezhető sem a vám, sem a fuvar, sem más melléklet: így tehát a német fuvardíjat az exportnál a feladó míg importnál a címzett tartozik fizetni, míg importnál fordítva, vagyis mindegyik fél viseli saját államvasutának fuvardíját.

= Bucurestiben lebontják az összes alkalmatlan minősített ingatlanokat. Bucuresti egészségügyi szolgálatának új vezetősége elhatározta, hogy erélyes hadjáratot kezd az alkalmatlan, egészségtelen ingatlanok ellen. Ennek érdekében a városvezetőség erélyes támogatását kérte az egészségügyi szolgálat vezetősége és ennek megfelelően az összes kerületekben nagy ellenőrző munka kezdődik. Az egészségtelen és általában alkalmatlan házakat lebontják.

= Megkezdődött Genfben a nyolcadik nemzetközi oktatásügyi értekezlet. Genfből jelentik: A nyolcadik nemzetközi oktatásügyi értekezlet hétfőn nyílt meg Genfben. Az értekezleten negyven kormány képviselői vesznek részt. Elnökké Olibiera de Guimaras-t, a portugál oktatásügyi vezérigazgatóját választották alelnökké a bolgár, egyiptomi és uruguay-i kiküldöttek lettek.

= Olasz-magyar gabonaszerződés. Rómából jelentik: Giannini szenátor, az olasz delegáció elnöke és Nickl Alfréd, rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, a magyar küldöttség vezetője hétfőn jegyzőkönyvet írt alá. Ez a jegyzőkönyv az 1939. évi termésből származó magyar gabonának az olasz részről történő vásárlását szabályozó megállapodásra vonatkozik.

ÁRFOLYAMOK

1939. július 19-én.

A lei jegyzése külföldön:

(hivatalos árfolyamok):

100 lei	3.25 svájci frank
100 lei	21.05 francia frank
100 lei	0.72 dollár
655 lei	1 angol font

Hivatalos árfolyamok

július 19-én.

(38 százalékos felárral)

Németalföldi forint	75.35—76.52
Belgas	24.01—24.36
Olasz lira	7.172—7.172
Dollár	141.45—143.52
Francia frank	3.78—3.85
Cseh korona	4.68—4.77
Palesztinai font	663.09—673.44
Zloty	26.63—27.05
Svájci frank	31.88—32.36
Szlovák korona	4.68—4.77
(Felár nélkül)	
Dinár	2.898—3.05
Birodalmi márka	40.50—41.50
Pengő	26.50—27

(Paritás)

Németalföldi forint	67.20
Dinár	2.944
Birodalmi márka	39.825
Belgas	16.737
Pengő	29.24
Angol font	813.598
Olasz lira	5.198
Dollár	98.741
Cseh korona	3.357—4.128
Palesztinai font	813.598
Zloty	18.755
Svájci frank	21.11—23.89

(Középfolyamok)

Amszterdam	61.80 (30 százalékkal 85.28)
Páris	3.695 (30 százalékkal 5.10)
Zürich	28.12 (30 százalékkal 38.80)

= A lipcsei őszi mintavásár (augusztus 27—31-ig) egyik szenzációja lesz az Offenbacher bőráru-üzem pompás új kreációja az „Universal-Party-Cases”, amely nem egyéb, mint egy rendkívül praktikus összetételű táska. A csinos, remekkivitelű női táskák beosztása megszünteti az eddigi rendtelenségét, amelyet a női táskákban felhalmozott különböző holmik összevisszasága okozott. Az „Universal-Party-Cases” kis táska, amelyben mégis egy teljes varrószerelés, fésű, kaplapke, puderdoboz, ajak-ruzs, valamint két kis üveg illatszert nyerhet arányos elhelyezést. Rövidesen nagy népszerűsége tesz az új női táskák.

= A „Consum” legújabb száma a legújabb hivatalos statisztikai adatok alapján részletesen ismerteti Románia bányászati termelését, amely az utóbbi években nagyarányú fellendülést mutat. Beszámol a „Consum” legújabb száma minden aktuális gazdasági eseményről, rendelkezésről, cégalapításról, iparvállalati tranzakcióról. Közli a „Consum” legújabb száma a legfrissebb cégbejegyzéseket, közszállításokat, pénzügyi eseményeket. Kérjen mutatványszámot a kiadó-hivataltól: Kolozsvár Str. Reg. Maria 48.

Megnyitlak

CARMEN-SYLVÁN

az O.R.T. VILLÁK

Szobaelőjegyzések:

ORT, Organizația Română de Turism s. a. r. utazási irodánál:

ARAD, Str. Maresal Averescu 2.
BUCURESTI, Cal. Victoriei 70., Et. I.,
valamint az ORT. villáknál CARMEN-SYLVÁN.

Harminchat szőlészeti szakértőt jelölt ki a földmivelésügyi minisztérium

A földmivelésügyi minisztérium arról értesült a mezőgazdasági kamarától, hogy a szőlészeti övezetek meghatározásával kapcsolatosan kijelölt szakértők tekintetében hiány mutatkozik a zónák meghatározására hivatott bizottságoknál, a földmivelésügyi minisztérium magyarító körlevelet bocsájtott ki. A körlevél 36 nevet tartalmaz azzal, hogy a felsorolt személyek olyan, a minisztérium által elismert szakértők, akikhez a jövőben az illetékes törvényszéki elnökök fenntartás nélkül fordulhatnak.

A galati-i exportőrök emlékirata a gabonakereskedelemben akadályokról. Most, hogy a gabonakereskedelemben megkezdődött az élénkség időszaka, a galati-i szakkereskedők terjedelmes emlékiratot készítettek és juttattak el illetékes helyre, amelyben felsorolják azokat a hiányosságokat és akadályokat, amelyek a kivitel teljes kibontakozásának útjába állanak.

Ülésezett az Ipari véleményezési bizottság. A nemzetgazdasági minisztérium mellett működő ipari véleményezési bizottság legutóbbi ülésén ismét több kérelmet bíralt el, amelyek az iparpártolási törvény intézkedéseinek alkalmazására vonatkoznak.

KÖZGAZDASÁGI HIREK

Newyorki jelentés szerint az ottani tőzsde erősen megélné, mert a Párisból érkezett hírek arról adtak számot, hogy az angol-francia-szovjet megállapodás létrejött csak az árak kérdése. A newyorki tőzsde hangulatának erős hatása volt a párizsi üzletmenetre is.

Berlinből jelentik, hogy Wohlfat miniszteri tanácsos a közeljövőben visszatér Madridba hogy ismét felvegye a német-spanyol gazdasági tárgyalások fonalát. Német hivatalos körök hangsúlyozzák, hogy a két ország közötti tanácskozásokat csak ideiglenes jelleggel szakították meg és az egyezmény ügye korántsem hiúsult meg.

Londoni kereskedelmi körök hangsúlyozzák, hogy Kinának még éppen elegendő lehetősége van külkereskedelmi forgalmának lebonyolítására. Ha Japánnak sikerül a teljes kínai tengerpartvidéket ellenőrzés alá vonnia, akkor is két szárazföldi út marad nyitva: a francia Indokínán és Burmán keresztül.

Az „Angriff” megállapítja, hogy a nemzetközi piacon mutatkozó minden nehézség ellenére, Németországnak sikerült növelnie a világgereskedelemben való részvételét. Míg 1936-ban Németország részvétele ebben a vonatkozásban 9,2 százalékot tett ki, ezt az arányt 1937-ben 9,4 százalékra, 1938-ban pedig 10,9 százalékra sikerült emelni. Anglia 14,2 százalékkal, az Egyesült-Államok 10,9 százalékkal, Franciaország 4,8 százalékkal szerepel a kimutatásban.

A „Frankfurter Zeitung” cikket közöl arról, hogy mi a helyzet Lengyelországban a fémszükséglet fedezése terén. A cikkíró hangsúlyozza, hogy Lengyelország helyzete ebben a viszonylatban nem kielégítő, mert egész sor fontos fém, mint például az antimon, a nikkel, különösen pedig a vörösréz, valamint a higany hiányzik.

A január-májusi időszakban több mint 19 millió márkával passzív a román-német külkereskedelmi mérleg

Hivatalos számadatok alapján most állították össze a román-német külkereskedelmi forgalom számcsoportosítását, amely a következő adatokat tartalmazza: 1939. áprilisában 18.474 ezer, májusban pedig 18.999.000 birodalmi márkát érték ki az árut szállított Németország Romániába. Januártól május végéig 1939-ben, a román piacokon elhelyezett német áruk összértéke 78.687.000 birodalmi márkát tett ki szemben az előző év hasonló időszakában kimutatott 54.478.000 márkával.

A román árukivitel német piacokra ugyan-

ezen időben a következőképpen alakult: Áprilisban 10.987.000 márkát, májusban 19.352.000 birodalmi márkát. A január-májusi időszakban Románia 68.591.000 márkát értékű árut vitt ki a német piacra, míg 1938. hasonló időszakában ez a tétel csak 59.454.000 birodalmi márkát tett ki. Ezek szerint tehát, míg tavaly a január-májusi időszakban a Németországba irányított román árukivitel 2.976.000 birodalmi márkát értékkel haladta meg a német behozatalt, addig idén a mérleg 10.096.000 márkával aktív Németország javára.

Anyagi okokból mégis kénytelen Geraldine exkirályné filmszerződésről tárgyalni...

Stockholmból jelentik, hírt adtunk róla, hogy Zog albán exkirály és Geraldine királyné megérkeztek Stockholmba. Ezt megelőzően két napot töltöttek Rigában, ahol a királyné szivbántalmakat kapott és a gyengélkedő királynét nem akarták kitenni a huszonnégyórás tengeri útnak.

A mai stockholmi lapok beszámolnak arról, hogy Zog király négy huga megjelent a lett főváros uccáin. Nagy feltűnést keltettek, több üzletet felkerestek és lett iparművészeti cikkeket vásároltak.

Különböző érdeklődés olyan volt az albán király személye iránt, hogy a régi lakosok szobát béreltek a Hotel Petersburgban, ahol a király lakik, hogy láthassák. Ennek megakadályozására Martini miniszter kibérelte az egész 320 szobás

szállót arra az időre, amíg Rigában tartózkodnak. Zog király különben naponta több telefonbeszélgetést folytatott Párisban és Londonban. Egyébként Zog nem hagyta el a szállót és Geraldine királynét felkereste egy ismert lett szivspeciálista. A gyermekhez odakérettek a gyermekgyógyász főorvosát.

Stockholmban tudni vélnék arról, hogy Zog király anyagi helyzete az utóbbi időben meglehetősen gyengült, úgyhogy Geraldine királyné tárgyalásba kezdett azzal a hollywoodi filmvállalattal, amelyik már közvetlenül menekülésük után ajánlatot tett neki. Valószínűleg Londonban fog találkozni a vállalat megbízottjával a jövő hónap elején.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

CSÜTÖRTÖK, JULIUS 20.

Bucuresti, 8:30: Ritmikus torna, hanglemezek, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Lemezek. 13: Időjelzés, sportközlemények, vizájlásjelentés. 13:05: Petrica Motoiu zenekara. 13:45: Felolvasás. 13:55: A zene folytatása. 14:10: Hírek. 14:30: A zene folytatása. 15:10: Időszéri közlemények. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19:02: Időszéri kulturális közlemények. 19:17: „Alhambra” zenekar. 20: Felolvasás. 20:15: Lemezek. 21: Román dalok, táncok és románcok lemezekről. 22: Hírek, sportközlemények. 22:15: Tánclemezek. 22:45: Hírek. 23: Fanica Luca és Grigoras Dinicu lemezek. 23:30: Román adás Németország részére.

Budapest I. 7:45: Torna, hírek, hanglemezek, étrend, közlemények. 11: Hírek. 11:20: és 11:45: Felolvasás. 13:10: Höfler Mária énekel, zongorán kíséri Földes László. 13:40: Hírek. 14:20: Pontos időjelzés, időjárás és vizájlásjelentés. 14:30: Illiczky László szalonzenekara. 15:30: Hírek. 17:15: Háztartási tanácsadó. 17:45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18:40: La-

katos Flóris cigányzenekara. 20:15: Hírek. 20:25: Katonazenekar. 20:40: A rádió külügyi nyegedőrája. 21:10: A diadalmas ásó. Hangjáték. 22:40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Orosz szerzők művei hanglemezről. 23:40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

Budapest II. 20:30: Emberek és kövek a II. kerületben. Jeszenszky Sándor dr. előadása. 21: Hírek. 21:20: Tánclemezek. 22: Egy felvidéki kasztyú. Tündöklése és pusztulása. Kampis Antal dr. előadása. 22:30: Katonazenekar.

Belgrád, 13: Lemezek. 14:55: Lemezek. 19:25: Rádiózenekar. 20:05: Népdalok. 21: Vidámság. 22:10: Népdalok. 23:15: Lemezek.

Nyaraló előfizetőknek

nyári címére a belföldön bárhová portófelszámítása nélkül küldjük az

ARADI KOZLONY-t

Elutazása előtt közölje kiadóhivatatalunkkal:

hol tölti a nyarat, hová küldjük

utána az **ARADI KOZLONYT**

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: **Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő

Levelzés és házasság rovatokban való közlésre apróhirdetéseket nem vesz fel a kiadóhivatal.

ALKALMAZÁST KERES

Magános férfinak, családjához házvezetőnek ajánlok. Vidékre is. Cimeket „Házvezető” jellegre a kiadóba kérek. 3274

ALKALMAZÁST NYER

Németül és románul beszélő kisasszonyt keresek hat éves fiúgyermek mellé. Cim a kiadóban. 3270

Tiszti étkező számára keresnek jól főző szakácsot, aki a reggeli konyhához minden ért. Cim a kiadóban. 3213

Esztorgályossegódet felvesszünk. Ajánlatokat Székely és Réti butorgyárba kérünk, Tg. Muresre. 3247

Német nyelvű nappali órákra kerestetik. Cim a kiadóban. 3276

LAKÁS

Egyszobás, konyhás, elő- és fürdőszobás lakás és egy szoba kiadó. Str. Nicu Filipescu 35. 3265

Négy szobás, balkonos, fürdőszobás lakás a belvárosban nagyon olcsón aug. 1-re kiadó. Cim a kiadóban. 2943

Keressük kétszobás butorozott, fürdőszobás lakást család részére azonnalt, vagy elcséjére. Cimeket a kiadóba. 3250

Különböző butorozott szoba, fürdőszoba használattal, teljes ellátással — nyugdíjasnak előnyösen — kiadó Mandi festőnél. Str. P. Chinezul 2. Str. Baritii sarok. 3277

Keressék azonnalt kétszoba, konyha, fürdőszobás, elegáns butorozott szobát. Cimeket a kiadóba „Százados” jellegre. 3273

Négy szobás balkonos

fürdőszobás lakás a belvárosban nagyon olcsón augusztus 1-re kiadó. Cim a kiadóban. 2943

Bul. Dragalina 4. alatt (Kulturpalotával szemben) újonnan átalakított négy szobás, teljesen modern földszintes lakás kiadó. Tel. 27-71. 3278

Kiadó

Piața Avram Iancu 12. szám. Weiszgyógyászterület felett, II. emelet, főtérre nyíló, modernizált 4 szoba, előszoba, újonnan parkettázott, új cserépkályhák, kifestett, fehérre mázolt, lakkozott, modern ajtók, összkomfortos lakás. Ugyanott 1x2 és 2x1 szobás, konyhás lakás. udvari. 3152

VÉTEL-ELADÁS

Fajgyűmő'csöt

nagyban és kicsinyben árusít

Gyümölcs Csarnok

Arad, Strada Horia 12.

Őszibarack-különlegességek.

Uradaimi fajdinnyék. 3216

Gyümölcskülönlegességek a legolcsóbb áron kaphatók Marmorstein gyümölcsüzletben, Bul. Regele Ferdinand 47. 3279

KÜLÖNFÉLÉK

Legújabb jelentéseink:

Tokióban fegyveres konfliktus lehetőségével számolnak a szachalini ellentétek miatt

A japán kormány szerint a Szovjet el akarja vágni a japán hadsereget kőolajforrásaitól

Moszkva. Ma jár le az a határidő, amikor a Sachalin-szigeten levő japán kőszénbánya és kőolajtársulatokra a szovjethatóságok által kirott büntetést meg kellene fizetni.

Ha a fizetés nem történik meg, akkor a szovjet elkobozza ezeknek a társaságoknak a szigeten levő vagyonát.

Japán részről nem titkolják, hogy ebben az ügyben átnyújtott japán jegyzék visszau-asítása után az ügy elméregesedett és nem tartják kizártnak, hogy

a tokiói kormány a mai határidő eltelté-

vel erősebb rendszabályokhoz fog nyulni.

Tokióban ugyanis azt tartják, hogy a szovjetnek ezzel a magatartásával el akarják vágni a japán hadsereg olajforrásait.

London. Újabb tokiói jelentések szerint Mandzsuriában ismét fellángoltak a harcok.

Mértékadó japán körökben számolnak az-
zal, hogy a szovjet további hajthatatlansá-
gának a Szachalin-kérdésben, fegyveres
konfliktus lesz a következménye.

Katonai szövetség helyett:

Messzemenő támogatást biztosít háboru esetén Spanyolország a tengelyhatalmaknak

Hazaérkezett spanyolországi újáról Ciano gróf olasz külügyminiszter

Róma. Ciano gróf olasz külügyminiszter spanyolországi útjáról visszatérve Gaieta kikötőben partra szállt. Innen a külügyminiszter repülőgépen Rómába utazott, ahol a délelőtti órákban nagy lelkesedéssel fogadták.

Londoni jelentés szerint Ciano olasz külügyminiszter spanyolországi útjával kapcsolatban a Daily Express úgy értesül, hogy

katonai szövetség ugyan nem jött létre Spanyolország, Olaszország és Németország között, de Franco tábornok hajlandóan nyilatkozott barátsági szerződés megkötésére, melyet összesen irnak alá római útja alkalmával.

A barátsági szerződés egy bizalmas záradékot tartalmazna, amely szerint Spanyolország fegyveres konfliktus esetén megőrizné ugyan semlegességét, de messzemenő támogatást biztosítana a tengelyhatalmak számára.

A német és olasz buvárhajók támaszpont-

tokként használhatnák fel a spanyol kikötőket és spanyol önkéntesek harcolnának a tengelyhatalmak oldalán.

Róma. Az olasz sajtó részletesen foglalkozik Ciano gróf olasz külügyminiszter spanyolországi útjával. Több lap részletesen közli a Daily Express értesülését, amely szerint a szeptember végi Mussolini-Franco találkozás alkalmával spanyol-olasz barátsági szerződést irnak alá.

A szerződésnek titkos záradéka is lesz és pedig az, hogy háboru esetén az olasz hadihajók befuthatnak spanyol kikötőkbe és a spanyol állampolgárok besorozhatók az olasz hadseregbe.

A Lavoro Fascista még hozzáteszi, hogy a szerződésnek valóságos vérszerződés jellege lesz és nem hetekig tartó tárgyalások után fog létrejönni.

Harcok az equadori és a perui hadseregek között

London. Hír szerint az equadori és a perui csapatok között a határon véres összeütközés keletkezett. A harcnak mindkét részről több halottja van. Az összeütközés El Oro és Tumbes tartományokban zajlott le, amelyek közül előbbi Equador, utóbbi pedig Peru területéhez tartozik.

Chamberlain reméli, hogy a törvényhozás szünete előtt sikerül létrehozni az angol-francia-orsz egyezményt

London. Az angol alsóházban Chamberlain bejelentette, hogy a moszkvai francia és angol nagykövét hétfőn ismét tanácskozott Molotovval és az erről küldött jelentést most tanulmányozza az angol kormány a francia kormánnyal folytatott tanácskozások kapcsán.

Dalton munkáspárti képviselő kérdésére kijelentette a miniszterelnök: Bizonyos, hogy nem jutottunk még megegyezésre és nincsen információnk arról az állítólagos 25 millió fontos hitelről, amelyet Németország nyújtana Szovjetországnak. Több más kérdésre adott válaszában ama reményének adott kifejezést Chamberlain, hogy Oroszországgal az egyezményt még a parlamenti szünet előtt sikerül létrehozni.

Bejelentette még Chamberlain, hogy az alsóház augusztus 4-ikéig elnapolja üléseit. Sir Archibald Sinclair tiltakozott a képviselőház elnapolása ellen, indokul azt hozta fel, hogy

a jelenlegi nemzetközi helyzet nem engedi meg a törvényhozás munkájának szüneteltetését.

Végül is a Ház a miniszterelnök ügyrendi javaslatát 206 szavazattal 147 ellenében elfogadta.

Berlin. (Rador.) A német légügyi miniszte-

rium cáfolja azokat a híreket, amelyek szerint német repülőgépek látogatást tesznek Oroszországban. Mértékadó körök szerint

semmiféle német gazdasági bizottság nem tartózkodik jelenleg Oroszországban és ilyen látogatás nincs is tervbe véve.

Berlin. A német birodalom moszkvai nagykövete hír szerint a jövőhéten Berlinbe érkezik, hogy jelentést tegyen a német kormánynak az angol-szovjet tárgyalások haladásáról. Együttal be fog számolni azokról a lehetőségekről, amelyek a német-szovjet kereskedelmi viszonyok megjavítását célozzák.

London. Az angol lapok részleteket közölnek arról, hogy a szerdai angol minisztertanácsi ülésen megtekintették a moszkvai szovjet-angol tárgyalásokról küldött jelentéseket. A tárgyalások a következő 3 pont körül forognak:

1. A közvetlen és közvetett támadás fogalmának meghatározása.
2. Mely államok függetlenségét érinti a létesítendő egyezmény.
3. A katonai egyezmény problémája és ennek bekebelezése a politikai egyezménybe.

Kiosseivanov bolgár kormányelnök Párisba és Londonba utazik

A bolgár képviselőház elnökének érdekes tárgyalásai az angol fővárosban

London. Mussanoff, a bolgár képviselőház elnöke szerdán délbén Butler angol külügyi államtitkárhoz volt hivatalos villásreggelire.

Mussanoff péntekig meghosszabbította londoni tartózkodását és összeköttetésbe lépett az angol politika élet több előkelőségével, így többek között Eden volt angol külügyminiszterrel is, akivel kedden részletes megbeszélést folytatott.

Mussanoff kijelentette, hogy londoni útja csak tájékoztató jellegű volt, hogy Angliában megérttesse Bulgária jelenlegi álláspontját a Balkán államok magatartásával kapcsolatban.

Mussanoff kifejtette az angol politikusoknak azokat a politikai és gazdasági okokat, amelyek miatt Bulgáriát háborus összetűzés esetén a semleges államok közé kell számítani.

A bolgár képviselőház elnöke különben kijelentette, neze szerint azokat a kérdéseket, amelyek ma olyan jellegűek, hogy belőlük európai összetűzés származhatnék, tárgyalások, vagy nemzetközi értekezlet útján békésen meg lehet oldani.

Mussanoff londoni látogatása után még egyszer visszautazik Párisba, majd pedig hétvégi pihenőre Herriot vendége lesz Lyonban. Különbén a belgrádi Politika szótíai jelentése szerint bolgár politikai körökben lehetségesnek tartják, hogy Kiosseivanov bolgár miniszterelnök augusztus közepén Párisba és onnan Londonba utazik.

Kalapácsos kégyilkos-merénylet Budapesten

Budapest. Szerda délután a Hidegkútton egy fiatal leány véres testére találtak a járőrök. A leányt, akinek neve Marzik Mária, beszállították az Újszentjános-kórházba. Kihallgatása során elmondotta, hogy szerda reggel kirándulásra ment egy Hrindi Károly nevű férfival. A napot kellemesen eltöltötték, majd ebéd után egy fa alá telepedtek le. A leány szerint mindössze kombiné volt rajta, amikor Hrindi Károly kalapáccsal fején sújtotta és egy késsel felmetszette a combját. A rendőrség nyomoz Hrindi Károly után.

Új nyomon folyik a vizsgálat a kassai templomrablás ügyében

Budapest. A késő éjjeli órákban az a jelentés érkezett Kassáról, hogy a kassai rendőrség detektívjei Kassaujfalun letartóztattak egy férfit, ki bevallotta, hogy ő követte el a kassai dóm kifosztását.

Kassa. Az elmúlt éjszaka öt gyanús egyént fogtak el egy Kassához közel levő faluban, kik valamennyien a határ felé tartottak. Bevitték őket Kassára. Mára kiderült, hogy az illetőknek nincs semmi részük a templomrablás ügyében. A rendőrség új nyomon folytatja munkáját.

Újabb tömeggyilkossági ügyet leplezett le a francia rendőrség

Párisból jelentik: A francia rendőrség ismét tömeggyilkossági ügyet leplezett le. A vádlott: Felicien Joseph Peigneux 29 éves gyógyszerész, aki állítólag

hat embert gyilkolt meg.

A tömeggyilkost a véletlen leplezte le. Egy fiatal leány rejtélyes halála alkalmával a rendőrség gyanúja a fiatal gyógyszerészre terelődött, akinek kikutatták a múltját is. Megállapították, hogy

Peigneux felesége, apósa, aki meglehetősen gazdag volt, ugyancsak a legrejtélyesebb körülmények között hunytak el.

Alapos a gyanu arra is, hogy még három gyilkosság terheli a gyógyszerész lelkét.